

Επισκόπηση 03

EL

Μεταφορά ζώντων
ζώων στην ΕΕ:
προκλήσεις και
ευκαιρίες

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ

2023

Περιεχόμενα

	Σημείο
Σύνοψη	I-X
Εισαγωγή	01-12
Εμβέλεια και τρόπος προσέγγισης της επισκόπησης	13-17
Παράγοντες που επηρεάζουν τη μεταφορά ζώων	18-62
Ρυθμιστικοί παράγοντες	19-38
Η νομοθεσία της ΕΕ σχετικά με τη μεταφορά ζώων δεν επιβάλλεται ομοιόμορφα στα κράτη μέλη	20-23
Η καλή μεταχείριση των ζώων κατά τη μεταφορά δεν συγκαταλέγεται στις πτυχές στις οποίες εστιάζει η ΚΓΠ	24-28
Δεν υπάρχει κοινό πρότυπο για την επισήμανση του κρέατος	29-36
Πρόσφατες στρατηγικές της ΕΕ πρότειναν ένα βιωσιμότερο σύστημα τροφίμων	37-38
Οικονομικοί παράγοντες	39-62
Εξειδίκευση του κτηνοτροφικού τομέα	40-43
Αυξημένη συγκέντρωση στον τομέα των σφαγείων	44-49
Το κόστος ζωικής παραγωγής και το κόστος σφαγής διαφέρουν μεταξύ κρατών μελών	50-53
Η ταλαιπωρία των ζώων δεν αντικατοπτρίζεται στο κόστος μεταφοράς ούτε στην τιμή του κρέατος	54-57
Οι προτιμήσεις των καταναλωτών θα μπορούσαν να επηρεάσουν τη μεταφορά ζώων	58-62
Τάσεις στη μεταφορά ζώων	63-79
Απουσία συνολικών συγκεντρωτικών δεδομένων σχετικά με τη μεταφορά ζώων σε επίπεδο ΕΕ	63-66
Τάσεις στη μεταφορά ζώων εντός και εκτός ΕΕ	67-73
Χρήση νέων τεχνολογιών για τη βελτίωση της παρακολούθησης της μεταφοράς ζώων	74-79
Προκλήσεις και ευκαιρίες	80-86

Παράρτημα

Παράρτημα Ι – Βασικές δημοσιεύσεις που υποβάλαμε σε επισκόπηση

Συνομογραφίες

Γλωσσάριο

Κλιμάκιο του ΕΕΣ

Σύνοψη

I Κάθε χρόνο, δισεκατομμύρια ζώνα ζώα μεταφέρονται οδικώς, διά θαλάσσης, σιδηροδρομικώς και αεροπορικώς, τόσο εντός όσο και από και προς την ΕΕ, για διάφορους λόγους, όπως η αναπαραγωγή, η πάχυνση ή η σφαγή. Η ΕΕ έχει θεσπίσει νομοθεσία για την προστασία των ζώων κατά τη μεταφορά. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και ακαδημαϊκές μελέτες έχουν εντοπίσει αδυναμίες που καταδεικνύουν ότι τα ισχύοντα πρότυπα καλής μεταχείρισης δεν τηρούνται πάντοτε και έχουν εγερθεί ερωτήματα σχετικά με την επάρκειά τους.

II Η επισκόπησή μας, στην οποία περιγράφονται οι κύριοι παράγοντες που επηρεάζουν τη μεταφορά ζώντων ζώων και παρουσιάζονται οι τάσεις στον τομέα της μεταφοράς ζώων, μάς παρέχει τη δυνατότητα να συμβάλουμε έγκαιρα στον διάλογο σχετικά με τη μεταφορά ζώων ενόψει της επικείμενης αναθεώρησης της νομοθεσίας της ΕΕ για την καλή μεταχείριση των ζώων. Το παρόν έγγραφο δεν αποτελεί έκθεση ελέγχου αλλά επισκόπηση βασισμένη, κατά κύριο λόγο, σε δημόσια διαθέσιμες πληροφορίες, σε υλικό που συγκεντρώθηκε ειδικά για τον σκοπό αυτό και σε προηγούμενες εργασίες μας.

III Διάφοροι αλληλένδετοι παράγοντες – κυρίως οικονομικοί και ρυθμιστικοί – επηρεάζουν τη μεταφορά ζώντων ζώων εντός της ΕΕ και προς τρίτες χώρες. Η νομοθεσία της ΕΕ που διέπει τη μεταφορά ζώων δεν επιβάλλεται ομοιόμορφα στα κράτη μέλη και ελλοχεύει ο κίνδυνος οι μεταφορείς να εκμεταλλεύονται κενά που προκύπτουν από τις διαφορές στα εθνικά συστήματα κυρώσεων. Η Κοινή Γεωργική Πολιτική (ΚΓΠ) στήριξε τη ζωική παραγωγή, προκειμένου να εξασφαλιζεται ένας σταθερός εφοδιασμός σε οικονομικώς προσιτά τρόφιμα, και ενθάρρυνε την ανάληψη δράσης για την προώθηση ενός καλύτερου επιπέδου ευζωΐας των ζώων στις εκμεταλλεύσεις, χωρίς ωστόσο να έχει μέχρι στιγμής εστιάσει στην καλή μεταχείριση των ζώων κατά τη μεταφορά.

IV Οικονομικοί παράγοντες αποτελούν τη βασική κινητήρια δύναμη της μεταφοράς ζώων. Στο πλαίσιο της ενιαίας αγοράς, οικονομικοί φορείς, όπως οι κτηνοτρόφοι και οι παραγωγοί κρέατος, επιδιώκουν τη μείωση του κόστους, τη μεγιστοποίηση των εσόδων και τη βελτιστοποίηση των οικονομιών κλίμακας, εκμεταλλευόμενοι τις διαφορές στο κόστος μεταξύ κρατών μελών. Ο αρνητικός αντίκτυπος της μεταφοράς στην καλή μεταχείριση των ζώων θα μπορούσε να μετριαστεί μέσω της μείωσης του αριθμού και της διάρκειας των μετακινήσεων, της βελτίωσης των συνθηκών στις οποίες μεταφέρονται τα ζώα, και της εξεύρεσης εναλλακτικών λύσεων αντί της μεταφοράς ζώων.

V Η ποιότητα της μεταχείρισης των ζώων κατά τη μεταφορά δεν λαμβάνεται υπόψη στο κόστος μεταφοράς ούτε στην τιμή του κρέατος. Σύμφωνα με ακαδημαϊκές μελέτες και μελέτες της Επιτροπής, η απουσία δεδομένων παρεμποδίζει την ανάπτυξη συστημάτων παροχής κινήτρων που θα μπορούσαν, αφενός, να ενθαρρύνουν τις εταιρείες που πραγματοποιούν τις μεταφορές να αποτρέπουν προβλήματα στην καλή μεταχείριση των ζώων και, αφετέρου, να ελαχιστοποιήσουν τα οικονομικά κίνητρα για μη συμμορφούμενες με τη νομοθεσία πρακτικές.

VI Οι καταναλωτές μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην προώθηση αλλαγών. Συμμετέχοντες σε έρευνες της Επιτροπής ισχυρίστηκαν ότι λάμβαναν υπόψη την καλή μεταχείριση των ζώων κατά την αγορά προϊόντων κρέατος, ενώ θα ήταν πρόθυμοι να τα αγοράζουν ακριβότερα μόνον εάν διέθεταν πληροφορίες για την ύπαρξη καλών συνθηκών μεταχείρισης των ζώων. Ωστόσο, δεν είναι εύκολο για τους καταναλωτές να προβαίνουν σε τεκμηριωμένες επιλογές, δεδομένου του μεγάλου αριθμού καθεστώτων επισήμανσης, ιδίως σε εθνικό επίπεδο, και της απουσίας συγκεκριμένων πληροφοριών.

VII Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία και η στρατηγική «Από το αγρόκτημα στο πιάτο» προάγουν τη μετάβαση προς ένα βιωσιμότερο σύστημα τροφίμων. Για τη μετάβαση αυτή απαιτούνται διαρθρωτικές αλλαγές στην αλυσίδα εφοδιασμού και στα πρότυπα κατανάλωσης τροφίμων. Από μια ευρύτερη οπτική γωνία, ο αριθμός ζώντων ζώων που μεταφέρονται συναρτάται άμεσα με την ποσότητα κρέατος που καταναλώνεται. Μέσω των προωθητικών εκστρατειών της και των προγραμμάτων χρηματοδότησης, η Επιτροπή βοηθά τους γεωργούς της ΕΕ και τη βιομηχανία τροφίμων να πωλούν τα γεωργικά προϊόντα τους, συμπεριλαμβανομένων του κρέατος (νωπού, διατηρημένου σε απλή ψύξη και κατεψυγμένου) και των παρασκευασμάτων κρέατος.

VIII Τα κράτη μέλη καταγράφουν τις μετακινήσεις ζώων σε εθνικές βάσεις δεδομένων ταυτοποίησης και καταχώρισης. Τα δεδομένα που αφορούν τις μετακινήσεις μεταξύ κρατών μελών και την είσοδο στην ΕΕ καταχωρίζονται σε βάση δεδομένων της Επιτροπής. Οι εν λόγω βάσεις δεδομένων αναπτύχθηκαν με στόχο την καταγραφή των στοιχείων ταυτοποίησης των ζώων, καθώς και την καταχώριση των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων και την υγειονομική πιστοποίηση με σκοπό τον έλεγχο των νόσων. Επί του παρόντος, δεν προσφέρονται για την παροχή στην Επιτροπή συνολικών συγκεντρωτικών δεδομένων σχετικά με τη μεταφορά ζώων. Η χρήση νέων τεχνολογιών θα μπορούσε να βελτιώσει την παρακολούθηση στον τομέα της μεταφοράς ζώων από την άποψη, αφενός, των μετακινήσεων και, αφετέρου, της καλής μεταχείρισης των ζώων κατά τη μεταφορά. Ψηφιακά εργαλεία θα μπορούσαν

να βελτιστοποιήσουν τον σχεδιασμό και την υλικοτεχνική διαχείριση της μεταφοράς ζώων.

IX Επίσης, επισημάναμε μια σειρά προκλήσεων με τις οποίες βρίσκονται αντιμέτωποι οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής της ΕΕ και τα ενδιαφερόμενα μέρη:

- προσδιορισμός και υιοθέτηση εναλλακτικών λύσεων αντί της μεταφοράς ζώων·
- παροχή καλύτερης πληροφόρησης ώστε οι καταναλωτές να είναι σε θέση να προβαίνουν σε τεκμηριωμένες αγοραστικές επιλογές·
- προώθηση διαρθρωτικών αλλαγών με στόχο ένα βιωσιμότερο σύστημα τροφίμων·
- αποτίμηση σε χρήμα της ταλαιπωρίας των ζώων κατά τη μεταφορά και συνεκτίμησή της στο κόστος μεταφοράς και στην τιμή του κρέατος· και
- διαμόρφωση συνολικής εικόνας της μεταφοράς ζώων σε επίπεδο ΕΕ και αξιοποίηση νέων τεχνολογιών για την παρακολούθηση των μετακινήσεων, τη μέτρηση του επιπέδου ευζωΐας των ζώων κατά τη μεταφορά και την προώθηση της βελτιστοποίησης της υλικοτεχνικής διαχείρισης.

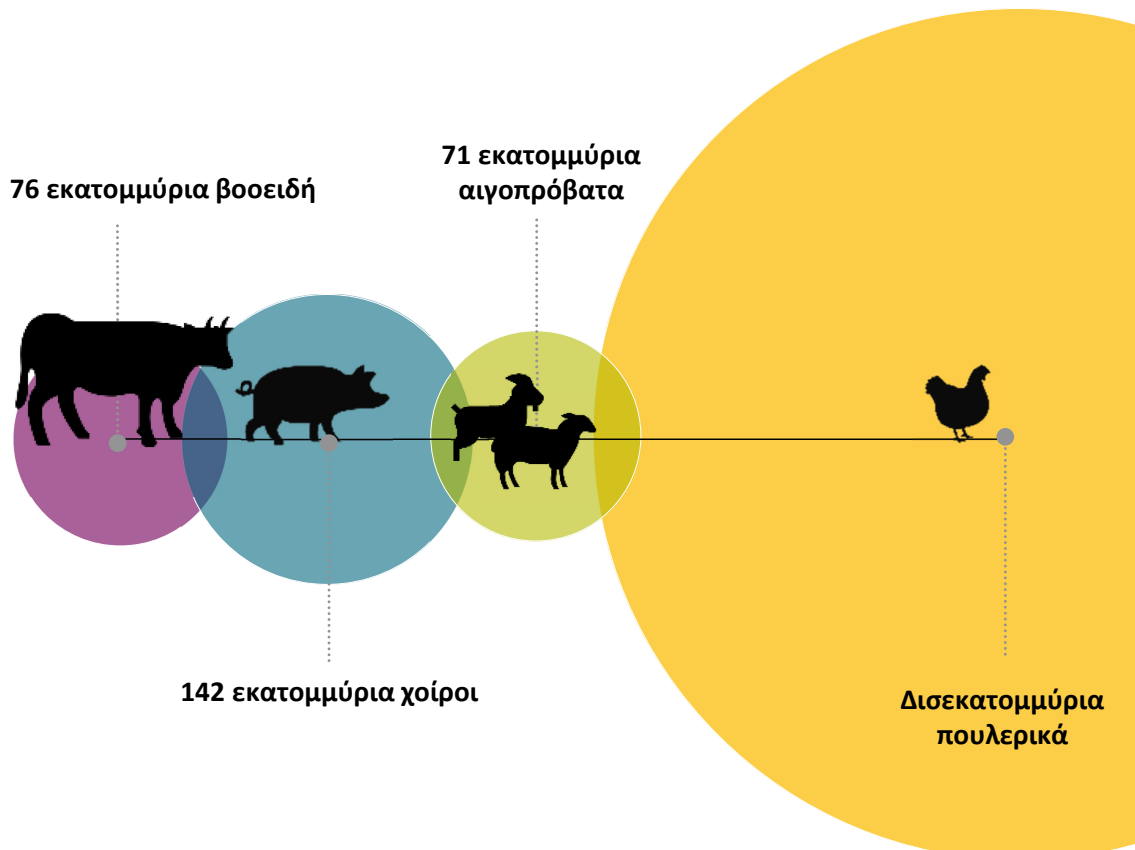
X Εντοπίσαμε τις εξής συναφείς ευκαιρίες, που θα μπορούσαν να συνεκτιμηθούν στο πλαίσιο της επικείμενης αναθεώρησης της ενωσιακής νομοθεσίας:

- προώθηση της μεταφοράς κρέατος αντί ζώντων ζώων, καθώς και της χρήσης τοπικών και κινητών σφαγείων·
- ενίσχυση της διαφάνειας και της εναρμόνισης όσον αφορά την επισήμανση του κρέατος, παραδείγματος χάριν καθιερώνοντας ένα σύστημα επισήμανσης της ΕΕ για την καλή μεταχείριση των ζώων·
- παροχή κατάλληλων κινήτρων για βιώσιμη συμπεριφορά σε παραγωγούς, χρήστες και καταναλωτές·
- ανάπτυξη μεθοδολογίας για τη συνεκτίμηση της ταλαιπωρίας των ζώων στο κόστος μεταφοράς και στην τιμή του κρέατος·
- αξιοποίηση των δυνατοτήτων που προσφέρουν οι τεχνολογικές βελτιώσεις και οι βελτιώσεις σε επίπεδο ΤΠ για την παρακολούθηση όλων των μετακινήσεων ζώων, περιλαμβανομένων των εγχώριων· χρήση καμερών και αισθητήρων για τη μέτρηση και την παρακολούθηση της κατάστασης των ζώων κατά τη μεταφορά· και χρήση ψηφιακών εργαλείων για τη βελτιστοποίηση του σχεδιασμού και της υλικοτεχνικής διαχείρισης της μεταφοράς ζώων.

Εισαγωγή

01 Το 2021, στην ΕΕ εκτρέφονταν 76 εκατομμύρια βοοειδή, 142 εκατομμύρια χοίροι, 60 εκατομμύρια πρόβατα, 11 εκατομμύρια αίγες, δισεκατομμύρια πουλερικά, και άλλα ζώα, από κουνέλια μέχρι άλογα (*γράφημα 1*)¹.

Γράφημα 1 – Εκτρεφόμενα ζώα στην ΕΕ το 2021

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων της Eurostat και της EPRS.

02 Κατά τη διάρκεια ζωής τους, τα εν λόγω ζώα ενδέχεται να μετακινηθούν από μια κτηνοτροφική εκμετάλλευση σε άλλη για λόγους αναπαραγωγής ή πάχυνσης, και σε σφαγεία για τη σφαγή τους. Τα περισσότερα από αυτά παραμένουν στην ίδια χώρα, ενδέχεται όμως να μετακινηθούν σε άλλο κράτος μέλος ή σε τρίτη χώρα. Οι αποστάσεις που διανύονται και η διάρκεια των μετακινήσεων μπορεί να διαφέρουν σημαντικά².

¹ Eurostat, [Livestock population in numbers](#)· Υπηρεσία Έρευνας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (EPRS), [EU trade and transport of live animals \(2020\)](#), σ. 1.

² EPRS, [EU trade and transport of live animals \(2020\)](#), σ. 1.

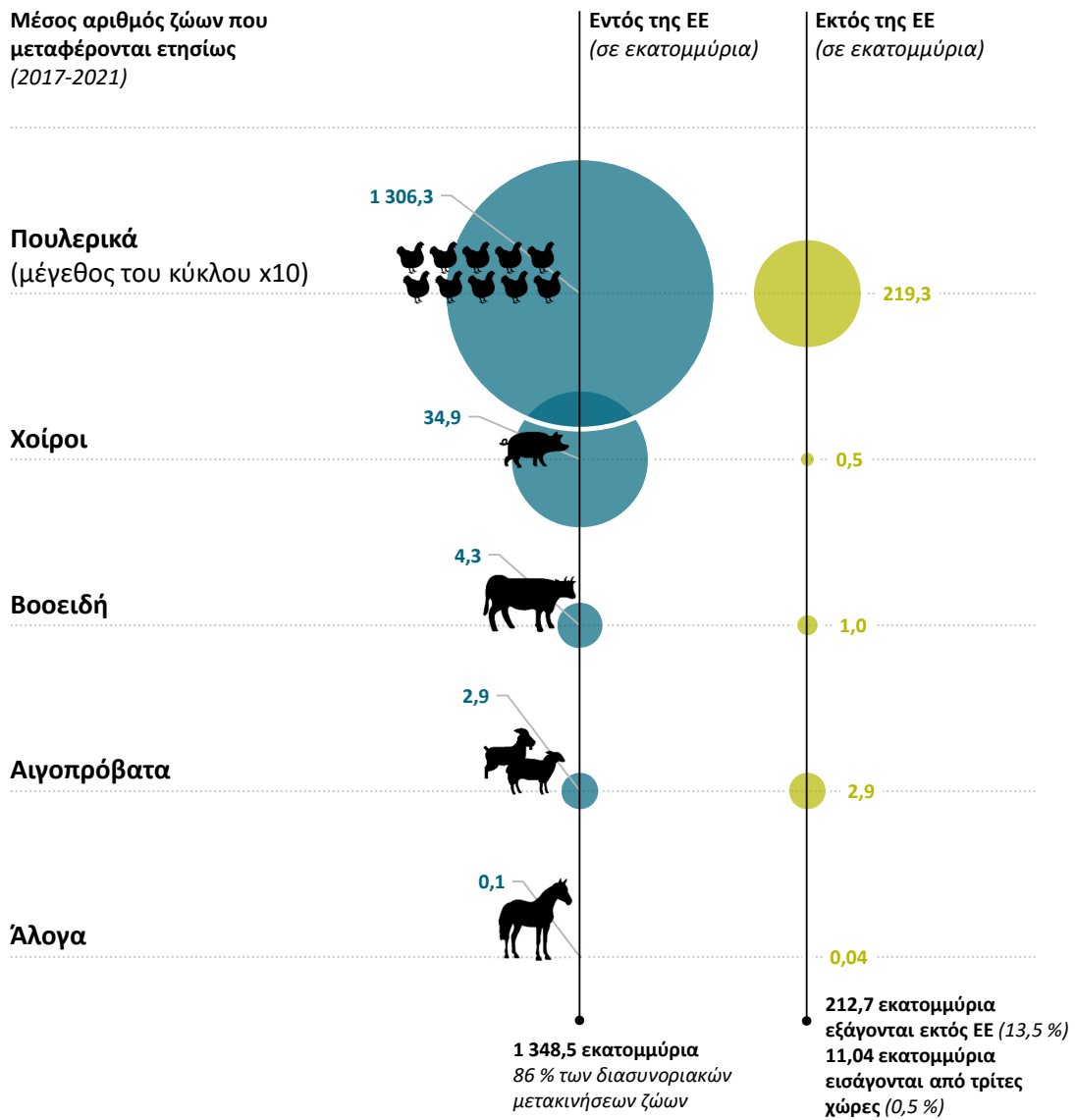
03 Η Επιτροπή (Eurostat) διαχωρίζει τις μεταφορές ζώων στις εξής κατηγορίες:

- ο εγχώρια μεταφορά, ήτοι εντός ενός κράτους μέλους·
- ο μεταφορά εντός της ΕΕ, ήτοι μεταξύ κρατών μελών·
- ο μεταφορά εκτός της ΕΕ, ήτοι προς ή από τρίτη χώρα³.

04 Την περίοδο 2017-2021, το 86 % των διασυνοριακών μεταφορών ζώων (από την άποψη τόσο του αριθμού των ζώων όσο και του βάρους τους) αφορούσε μετακινήσεις εντός της ΕΕ, το 13,5 % εξαγωγές εκτός ΕΕ και το 0,5 % εισαγωγές από τρίτες χώρες. Μεταξύ κρατών μελών και προς/από τρίτες χώρες μεταφέρθηκαν 1,6 δισεκατομμύρια ζώντα ζώα (βλέπε [γράφημα 2](#)).

³ Eurostat, [Statistics explained](#).

Γράφημα 2 – Κατανομή των μεταφορών ζώντων ζώων μεταξύ κρατών μελών και προς/από τρίτες χώρες μεταξύ 2017 και 2021

Σημ.: Η βάση δεδομένων Comext δεν περιέχει δεδομένα σχετικά με τις εγχώριες μεταφορές.

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει δεδομένων της Comext

05 Τα ζώα μπορούν να μεταφέρονται οδικώς, διά θαλάσσης, αεροπορικής και σιδηροδρομικής. Ανεξάρτητα από τον τρόπο με τον οποίο διεκπεραιώνεται, η μεταφορά αποτελεί πηγή άγχους για τα ζώα, και μπορεί να έχει αρνητικό αντίκτυπο στο επίπεδο ευζωΐας τους⁴. Τα ζώα εκτίθενται σε άγχος κατά τη φόρτωση και εκφόρτωσή τους, ενώ κατά τη μεταφορά τους μπορεί να υποφέρουν λόγω πείνας, δίψας, ζέστης, έλλειψης χώρου ή ανάπαυσης⁵. Η καλή μεταχείριση των ζώων εξαρτάται από την απόσταση και τη διάρκεια της μετακίνησης, καθώς και από τις συνθήκες υπό τις οποίες αυτή πραγματοποιείται (παραδείγματος χάριν διαθέσιμος χώρος, μικροκλιματικές και οδικές συνθήκες, βαθμός προσοχής από μέρους των οδηγών)⁶.

06 Τα τελευταία χρόνια, η καλή μεταχείριση των ζώων απασχολεί όλο και περισσότερο τους πολίτες της ΕΕ, ενώ μη κυβερνητικοί οργανισμοί (ΜΚΟ) έχουν επισημάνει τις κακές συνθήκες στις οποίες ενδέχεται να εκτίθενται τα ζώα κατά τη μεταφορά τους⁷. Αυτό έχει εγείρει ερωτήματα όχι μόνο σε σχέση με την αποτελεσματικότητα των σχετικών ενωσιακών κανόνων αλλά και με το κατά πόσον είναι δικαιολογημένη η μεταφορά ζώντων ζώων για μεγάλα χρονικά διαστήματα ή σε μεγάλες αποστάσεις.

07 Το 2019, το Συμβούλιο⁸ τόνισε την ανάγκη βελτίωσης της μεταχείρισης των ζώων που μεταφέρονται σε μεγάλες αποστάσεις και παρότρυνε την Επιτροπή να επανεξετάσει και να επικαιροποιήσει την ισχύουσα νομοθεσία της ΕΕ σχετικά με τη μεταφορά ζώων. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κάλεσε και αυτό την Επιτροπή να επανεξετάσει τη σχετική νομοθεσία⁹ (**πλαίσιο 1**).

⁴ Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων (EFSA), [Welfare of cattle during transport](#) (2022), σ. 16.

⁵ Γενική Διεύθυνση Εσωτερικών Πολιτικών της Ένωσης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (IPOL), [Patterns of livestock transport in the EU and to third countries](#) (2021), σ. 7· EFSA, [Welfare of cattle during transport](#) (2022), σ. 5.

⁶ EFSA, [Welfare of cattle during transport](#) (2022), σ. 91.

⁷ Eurogroup for Animals (EFA), [Live animal transport](#) (2021)· Animals' Angels, [The myth of enforcement](#) (2016).

⁸ Συμβούλιο, [Conclusions on animal welfare](#) (2019), σημείο (7).

⁹ Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, [Ψήφισμα σχετικά με την προστασία των ζώων κατά τη μεταφορά](#) (2012), σημείο 23· Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, [Ψήφισμα σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού \(ΕΚ\) αριθ. 1/2005 του Συμβουλίου για την προστασία των ζώων κατά τη μεταφορά εντός και εκτός της ΕΕ](#) (2019), σημείο 68.

Πλαίσιο 1

Έρευνα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την προστασία των ζώων κατά τη μεταφορά

Τον Ιούνιο του 2020, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο συγκρότησε εξεταστική επιτροπή σχετικά με την προστασία των ζώων κατά τη μεταφορά (ANIT) με αποστολή να διερευνήσει εικαζόμενες παραβιάσεις κατά την εφαρμογή των κανόνων της ΕΕ που διέπουν τη μεταφορά ζώων.

Τον Δεκέμβριο του 2021, η επιτροπή παρουσίασε την έκθεσή της, στην οποία κατέληγε στο συμπέρασμα ότι οι διατάξεις της ΕΕ στον τομέα αυτό δεν λάμβαναν πλήρως υπόψη τις διαφορετικές ανάγκες των ζώων και ότι τα κράτη μέλη δεν συμμορφώνονταν πάντοτε με τις σχετικές διατάξεις¹⁰.

Τον Ιανουάριο του 2022, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενέκρινε τελική σύσταση με την οποία καλούσε την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να εντείνουν τις προσπάθειές τους, προκειμένου να διασφαλίσουν την τήρηση των προτύπων καλής μεταχείρισης των ζώων κατά τη μεταφορά, και να επικαιροποιήσουν τους ενωσιακούς κανόνες. Ειδικότερα, ζήτησε να περιοριστεί ο χρόνος μετακίνησης και να ελέγχονται οι εξαγωγές ζώντων ζώων προς τρίτες χώρες, ενώ εξέφρασε την προτίμησή του για τη μεταφορά κρέατος αντί ζώντων ζώων.

Πηγή: Ιστοσελίδα της επιτροπής ANIT.

08 Τον Μάιο του 2020, η Επιτροπή παρουσίασε τη **στρατηγική της «Από το αγρόκτημα στο πιάτο»**, με την οποία δεσμεύθηκε να αναθεωρήσει τη νομοθεσία για την καλή μεταχείριση των ζώων, περιλαμβανομένων των κανόνων που διέπουν τη μεταφορά ζώων, με σκοπό i) την ευθυγράμμιση της νομοθεσίας με τα πλέον πρόσφατα επιστημονικά στοιχεία, ii) τη διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής της, iii) τη διευκόλυνση της επιβολής της, και iv) τη διασφάλιση εν τέλει καλύτερου επιπέδου ευζωΐας των ζώων. Η Επιτροπή σκοπεύει να υποβάλει πρόταση για την αναθεώρηση της νομοθεσίας που αφορά την καλή μεταχείριση των ζώων έως το τέλος του 2023¹¹.

¹⁰ Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, Έκθεση σχετικά με τη διερεύνηση εικαζόμενων παραβάσεων και κακοδιοίκησης κατά την εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης σε σχέση με την προστασία των ζώων κατά τη μεταφορά εντός και εκτός της Ένωσης (2021).

¹¹ Ιστοσελίδα της Επιτροπής σχετικά με τη συγκεκριμένη διαδικασία αναθεώρησης.

09 Η Επιτροπή είναι αρμόδια να προτείνει ενωσιακή νομοθεσία και να παρακολουθεί την εφαρμογή της από τα κράτη μέλη. Διενεργεί ελέγχους στα κράτη μέλη και επαληθεύει την ορθή εφαρμογή και επιβολή της νομοθεσίας της ΕΕ. Μπορεί επίσης να κινεί νομικές διαδικασίες κατά των κρατών μελών που δεν έχουν μεταφέρει ορθά στο εθνικό δίκαιο ή δεν εφαρμόζουν ορθά τη νομοθεσία της ΕΕ¹².

10 Τα κράτη μέλη είναι υπεύθυνα για την εφαρμογή των κανόνων της ΕΕ σε εθνικό επίπεδο, περιλαμβανομένης της διενέργειας επίσημων επιθεωρήσεων, καθώς και για τη λήψη κατάλληλων μέτρων επιβολής¹³. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν τους κανόνες σχετικά με τις κυρώσεις που εφαρμόζονται σε περίπτωση παράβασης οφειλόμενης σε μη συμμόρφωση και λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσουν ότι οι κανόνες αυτοί εφαρμόζονται¹⁴. Υποβάλλουν ετήσια έκθεση στην Επιτροπή σχετικά με τα αποτελέσματα των επιθεωρήσεών τους¹⁵.

11 Η Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων (EFSA) είναι οργανισμός της ΕΕ που ιδρύθηκε το 2002 και παρέχει επιστημονικές συμβουλές όσον αφορά τους κινδύνους που σχετίζονται με την αλυσίδα τροφίμων, από το αγρόκτημα μέχρι το πιάτο, περιλαμβανομένης της καλής μεταχείρισης των ζώων κατά τη μεταφορά.

12 Η Γενική Διεύθυνση Εσωτερικών Πολιτικών της Ένωσης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (IPOL) υποστηρίζει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στην άσκηση και την ανάπτυξη των νομοθετικών εξουσιών και των εξουσιών ελέγχου που διαθέτει στον τομέα των εσωτερικών πολιτικών, μεταξύ άλλων όσον αφορά τη μεταφορά ζώων.

¹² ΕΕΣ, ειδική έκθεση 31/2018, με τίτλο «Καλή διαβίωση των ζώων στην ΕΕ: γεφυρώνοντας το χάσμα μεταξύ φιλόδοξων στόχων και υλοποίησης στην πράξη», γράφημα 2.

¹³ ΕΕΣ, ειδική έκθεση 31/2018, με τίτλο «Καλή διαβίωση των ζώων στην ΕΕ: γεφυρώνοντας το χάσμα μεταξύ φιλόδοξων στόχων και υλοποίησης στην πράξη», γράφημα 2.

¹⁴ Άρθρο 25 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2005.

¹⁵ Άρθρο 27, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2005.

Εμβέλεια και τρόπος προσέγγισης της επισκόπησης

13 Στην επισκόπησης μας περιγράφουμε τους κύριους παράγοντες που επηρεάζουν τη μεταφορά ζώντων ζώων, με εστίαση στον ρόλο των πολιτικών της ΕΕ και σε οικονομικούς παράγοντες, και παρουσιάζουμε τις τάσεις στον τομέα της μεταφοράς ζώων. Ως «ζώντα ζώα» νοούνται τα εξής χερσαία ζώα: βοοειδή, χοίροι, πουλερικά, αιγοπρόβατα και άλογα (ανεξάρτητα από το αν προορίζονται για παραγωγή κρέατος, για αναπαραγωγή ή για συμμετοχή σε αγώνες). Η επισκόπησης μας δεν καλύπτει τα ζώα συντροφιάς, τα πειραματόζωα, ούτε τα ζώα ζωολογικών κήπων και σιέρκων.

14 Το παρόν έγγραφο δεν αποτελεί έκθεση ελέγχου αλλά επισκόπηση βασισμένη, κατά κύριο λόγο, σε δημόσια διαθέσιμες πληροφορίες, σε υλικό που συγκεντρώθηκε ειδικά για τον σκοπό αυτό και στην έκθεσή μας του 2018 σχετικά με την καλή διαβίωση των ζώων¹⁶. Εξετάσαμε τη σχετική νομοθεσία της ΕΕ, μεταξύ άλλων τους κανόνες της ΚΓΠ, τους κανόνες επισήμανσης και τους κανόνες υγιεινής. Μελετήσαμε συναφείς με το υπό εξέταση θέμα δημοσιεύσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της Επιτροπής, των κρατών μελών, των ανώτατων οργάνων ελέγχου, πανεπιστημιακών ιδρυμάτων, ΜΚΟ και επαγγελματικών ενώσεων (*παράρτημα I*). Η ανάλυσή μας όσον αφορά τους παράγοντες που επηρεάζουν τη μεταφορά ζώων εστιάζει στους λόγους μετακίνησης ζώντων ζώων τόσο εντός της ΕΕ όσο και προς τρίτες χώρες.

15 Αναλύσαμε δεδομένα από τις βάσεις δεδομένων TRACES και Comext της ΕΕ, και άλλα σύνολα δεδομένων της Eurostat. Κατά κύριο λόγο, χρησιμοποιήσαμε δεδομένα που αφορούν την περίοδο 2017-2021. Δεδομένης της απουσίας δημοσίως διαθέσιμων δεδομένων σχετικά με τις εγχώριες μεταφορές, οι αναλύσεις μας δεν καλύπτουν αυτή την πτυχή, αλλά μόνο τις μεταφορές εντός και εκτός ΕΕ, όπως διευκρινίζεται σε κάθε γράφημα.

16 Συνομιλήσαμε με υπαλλήλους της Επιτροπής, συμβουλευθήκαμε επαγγελματικές ενώσεις στους τομείς της κτηνοτροφίας και της παραγωγής κρέατος, καθώς και ΜΚΟ που δραστηριοποιούνται στον τομέα της προστασίας των ζώων, και αξιοποιήσαμε την εμπειρογνωσία της πανεπιστημιακής κοινότητας για να υποστηρίξουμε την ανάλυσή μας όσον αφορά τον αντίκτυπο οικονομικών παραγόντων στη μεταφορά ζώων. Προκειμένου να κατανοήσουμε καλύτερα τα

¹⁶ ΕΕΣ, *ειδική έκθεση 31/2018*, με τίτλο «Καλή διαβίωση των ζώων στην ΕΕ: γεφυρώνοντας το χάσμα μεταξύ φιλόδοξων στόχων και υλοποίησης στην πράξη».

σχετικά ζητήματα, πραγματοποιήσαμε ενημερωτική επίσκεψη στην Πολωνία, στη διάρκεια της οποίας συναντήσαμε εκπροσώπους των εθνικών αρχών και επισκεφθήκαμε εγκαταστάσεις που χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο της μεταφοράς ζώων (ένα σφαγείο και έναν σταθμό ελέγχου, ήτοι ένα σημείο ελέγχου για την ανάπαυση των ζώων κατά τη διάρκεια μετακινήσεων μεγάλων αποστάσεων).

17 Δημοσιεύοντας την παρούσα επισκόπηση στις αρχές του 2023, επιδιώκουμε να συνεισφέρουμε έγκαιρα στον εν εξελίξει διάλογο σχετικά με τη μεταφορά ζώων, ενόψει της επικείμενης αναθεώρησης από την Επιτροπή της νομοθεσίας της ΕΕ για την καλή μεταχείριση των ζώων.

Παράγοντες που επηρεάζουν τη μεταφορά ζώων

18 Διάφοροι παράγοντες μπορούν να επηρεάζουν τη μεταφορά ζώντων ζώων εντός της ΕΕ και προς τρίτες χώρες¹⁷. Για τους σκοπούς της παρούσας επισκόπησης, τους κατατάξαμε σε δύο αλληλένδετες κατηγορίες:

- ο τους ρυθμιστικούς και
- ο τους οικονομικούς.

Ρυθμιστικοί παράγοντες

19 Στην ενωσιακή νομοθεσία και τις ενωσιακές πολιτικές και πρωτοβουλίες που είναι σε ισχύ και, άμεσα ή έμμεσα, επηρεάζουν τη μεταφορά ζώων περιλαμβάνονται:

- ο Η **νομοθεσία της ΕΕ σχετικά με τη μεταφορά ζώων**, η οποία παρέχει τη βάση αναφοράς της ΕΕ με την οποία τα κράτη μέλη οφείλουν να συμμορφώνονται για τη διασφάλιση της καλής μεταχείρισης των ζώων κατά τη μεταφορά.
- ο Η **κοινή γεωργική πολιτική (ΚΓΠ)**, η οποία μέσω των κανόνων της και των κινήτρων που παρέχει μπορεί να επηρεάσει τον τρόπο με τον οποίο κάθε γεωργός επιλέγει να διαχειριστεί τη γη του, τις καλλιέργειές του και το ζωικό κεφάλαιό του.
- ο Οι **πολιτικές επισήμανσης της ΕΕ**· βασιζόμενη σε υποχρεωτικές ή εθελοντικές απαιτήσεις, η επισήμανση βοηθά τους καταναλωτές να κάνουν τεκμηριωμένες επιλογές όταν αγοράζουν τρόφιμα. Το κρέας που πωλείται στην ΕΕ μπορεί να φέρει διάφορες ενδείξεις, όπως **επισήμανση της προέλευσης** και **επισήμανση για την καλή μεταχείριση των ζώων**.
- ο Το **σύστημα γεωγραφικών ενδείξεων** και το **σύστημα εγγυημένων παραδοσιακών ιδιότυπων προϊόντων**, που αποτελούν συστήματα ποιότητας της ΕΕ που προστατεύουν την ονομασία συγκεκριμένων προϊόντων με σκοπό την προβολή των μοναδικών τους χαρακτηριστικών, τα οποία συνδέονται με τη γεωγραφική τους προέλευση καθώς και με την παραδοσιακή τεχνογνωσία. Η επισήμανση με το σύμβολο της ΕΕ είναι υποχρεωτική.

¹⁷ IPOL, [Patterns of livestock transport in the EU and to third countries](#) (2021), ενότητα 2.

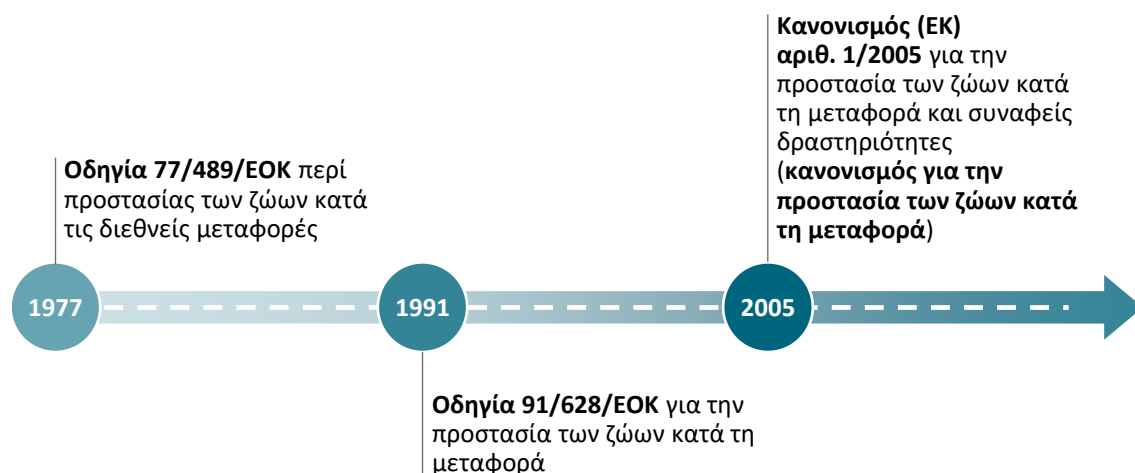
- Η **Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία**, που αποτελεί στρατηγική που θεσπίστηκε το 2019 με στόχο την εξάλειψη των καθαρών εκπομπών αερίων θερμοκηπίου έως το 2050 και τη στρόφη προς ένα βιώσιμο σύστημα τροφίμων.
- Η **στρατηγική «Από το αγρόκτημα στο πιάτο»**, που θεσπίστηκε το 2020 με σκοπό την επιτάχυνση της μετάβασης σε όλο το μήκος της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων.
- Η **δέσμη μέτρων της ΕΕ για την υγιεινή**, που εγκρίθηκε το 2004 και δημιούργησε ένα ενιαίο κανονιστικό πλαίσιο για την υγιεινή που εφαρμόζεται σε όλα τα τρόφιμα και τις επιχειρήσεις τροφίμων και καλύπτει όλα τα στάδια της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων, περιλαμβανομένων των σφαγείων.
- Ο **νόμος για την υγεία των ζώων**, που εφαρμόζεται από τον Απρίλιο του 2021 και ρυθμίζει την ιχνηλασιμότητα των ζώων, η οποία συμβάλλει στην πρόληψη των μεταδοτικών νόσων των ζώων.

Η νομοθεσία της ΕΕ σχετικά με τη μεταφορά ζώων δεν επιβάλλεται ομοιόμορφα στα κράτη μέλη

20 Η ΕΕ θέσπισε νομοθεσία για την προστασία των ζώων κατά τη μεταφορά για πρώτη φορά πριν από περισσότερα από 40 χρόνια. Στο **γράφημα 3** απεικονίζονται τα βασικά ορόσημα. Η ισχύουσα νομοθεσία (ο **κανονισμός για την προστασία των ζώων κατά τη μεταφορά**) ορίζει τις αρμοδιότητες των διαφόρων μερών της αλυσίδας μεταφορών και ρυθμίζει τη μεταφορά των ζώντων σπονδυλωτών ζώων εντός της ΕΕ, περιλαμβανομένων των ελέγχων κατά την είσοδο των ζώων στην ΕΕ ή την έξοδό τους από αυτήν¹⁸.

¹⁸ ΕΕΣ, Ενημερωτικό έγγραφο με τίτλο «Animal welfare in the EU» (2018), σ. 6.

Γράφημα 3 – Βασική νομοθεσία της ΕΕ σχετικά με την καλή μεταχείριση των ζώων κατά τη μεταφορά

Πηγή: ΕΕΣ.

21 Σύμφωνα με τις πληροφορίες που παρείχαν οι συμμετέχοντες σε δημόσια διαβούλευση που δρομολόγησε η Επιτροπή το 2021, οι κανόνες της ΕΕ που διέπουν την καλή μεταχείριση των ζώων, μεταξύ άλλων και ο κανονισμός για την προστασία των ζώων κατά τη μεταφορά, διευκόλυναν το εμπόριο και βελτίωσαν τον ανταγωνισμό στην Ευρώπη, μέσω της άρσης των φραγμών για το εμπόριο ζώντων ζώων στην ενιαία αγορά¹⁹, κάτι το οποίο επιβεβαιώθηκε με την αξιολόγηση της νομοθεσίας για την καλή μεταχείριση των ζώων, που διενήργησε το 2010 η Επιτροπή²⁰.

22 Ωστόσο, η Επιτροπή εντόπισε αδυναμίες στην εφαρμογή του κανονισμού για την προστασία των ζώων κατά τη μεταφορά, ιδίως όσον αφορά τους επίσημους ελέγχους που διενεργούν τα κράτη μέλη αναφορικά με τις μετακινήσεις προς τρίτες χώρες και τη μεταφορά ακατάλληλων προς μεταφορά ζώων²¹. Το 2020, τα κράτη μέλη

¹⁹ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, [Factual summary report of the online public consultation in support to the fitness check and revision of the EU animal welfare legislation](#) (2022), σ. 3.

²⁰ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, [Fitness check of EU animal welfare legislation](#) (2022), σ. 25.

²¹ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, [Overview report on systems to prevent the transport of unfit animals in the EU](#) (2015)· Ευρωπαϊκή Επιτροπή, [Welfare of animals exported by road](#) (2020)· Ευρωπαϊκή Επιτροπή, [Welfare of animals transported by sea](#) (2020).

διενήργησαν περισσότερους από 900 000 επίσημους ελέγχους και επέβαλαν σχεδόν 8 000 κυρώσεις. Τα κυριότερα προβλήματα αφορούσαν:

- ο την καλή φυσική κατάσταση των ζώων (όσον αφορά τα βοοειδή και τους χοίρους)·
- ο τις πρακτικές μεταφοράς (όσον αφορά τα πουλερικά)·
- ο τα παραστατικά μεταφοράς (όσον αφορά τα αιγοπρόβατα, τα άλογα και τους όνους²²).

23 Δεδομένου ότι ο καθορισμός και η εφαρμογή των κυρώσεων έχουν ανατεθεί στα κράτη μέλη, υπάρχουν σημαντικές διαφορές όσον αφορά τις οικείες διοικητικές διαδικασίες και τις διαδικασίες επιβολής κυρώσεων, τα είδη των επιβαλλόμενων κυρώσεων σε περίπτωση μη συμμόρφωσης, και την αυστηρότητά τους²³. Όπως διαπίστωσαν ερευνητές, οι διαφορές μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά την επιβολή της σχετικής νομοθεσίας μπορεί να έχουν ως αποτέλεσμα οι εταιρείες που πραγματοποιούν τις μεταφορές να επιλέγουν μακρύτερες διαδρομές, προκειμένου να αποφεύγουν κράτη μέλη όπου ισχύουν αυστηρότεροι κανόνες ή τα οποία επιβάλλουν με μεγαλύτερη αυστηρότητα τον κανονισμό για την προστασία των ζώων κατά τη μεταφορά²⁴. Στην έκθεσή της σχετικά με τις επιπτώσεις του κανονισμού για την προστασία των ζώων κατά τη μεταφορά του 2011, η Επιτροπή αναγνώρισε την ανάγκη για περισσότερο εναρμονισμένη εφαρμογή των κανόνων στο τομέα της μεταφοράς ζώων²⁵.

²² Ευρωπαϊκή Επιτροπή, *Staff Working Document accompanying the Report on the overall operation of official controls performed in Member States (2019-2020) to ensure the application of food and feed law, rules on animal health and welfare, plant health and plant protection products* (2022), σ. 28-31.

²³ EPRS, *Protection of animals during transport: sanctions for infringements* (2021), σ. 4.

²⁴ Van Wagenberg, Baltussen, *Socio-economic reasons for long-distance cross-border transport of animals in the EU* (2021).

²⁵ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, *Έκθεση σχετικά με τις επιπτώσεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2005 του Συμβουλίου για την προστασία των ζώων κατά τη μεταφορά* (2011), σ. 13.

Η καλή μεταχείριση των ζώων κατά τη μεταφορά δεν συγκαταλέγεται στις πτυχές στις οποίες εστιάζει η ΚΓΠ

24 Η ΚΓΠ θεσπίστηκε το 1962. Προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος της εξασφάλισης σταθερής προσφοράς τροφίμων σε προσιτές τιμές, η ΚΓΠ ενθάρρυνε αρχικά τους γεωργούς να παράγουν τρόφιμα, αφενός, μέσω της εγγύησης των τιμών βασικών γεωργικών προϊόντων (όπως το βόειο κρέας) και, αφετέρου, διασφαλίζοντας τα εισοδήματά τους²⁶. Αυτό άλλαξε τον παραδοσιακό τομέα της κτηνοτροφίας, επιφέροντας την εξειδίκευση και τη συγκέντρωσή του, και συνεπώς είχε αντίκτυπο στη μεταφορά ζώντων ζώων²⁷.

25 Μετά την πρώτη μεγάλη μεταρρύθμιση της ΚΓΠ το 1992, η στήριξη τιμών σταδιακά μειώθηκε και καθιερώθηκαν οι άμεσες ενισχύσεις που συνδέονται με την έκταση και με ορισμένα είδη ζώων (βοοειδή και πρόβατα)²⁸. Οι μεταρρυθμίσεις που πραγματοποιήθηκαν από το 2003 και έπειτα αποσυνέδεσαν περαιτέρω τις άμεσες ενισχύσεις από το είδος και την ποσότητα των παραγόμενων προϊόντων. Ταυτόχρονα, οι μεταρρυθμίσεις αυτές εισήγαγαν αυστηρότερους κανόνες για την προστασία του περιβάλλοντος και την καλή μεταχείριση των ζώων, ως προϋπόθεση για την καταβολή ενισχύσεων στους γεωργούς²⁹. Η νέα ΚΓΠ, που τέθηκε σε ισχύ το 2023, δεν εισήγαγε σημαντικές αλλαγές με αντίκτυπο στη μεταφορά ζώων από την άποψη είτε του όγκου είτε των συνθηκών μεταχείρισης.

26 Η χορήγηση του μεγαλύτερου μέρους της στήριξης στο πλαίσιο της ΚΓΠ συνδέεται με τη συμμόρφωση με δύο σύνολα βασικών συνθηκών:

- την καλή γεωργική και περιβαλλοντική κατάσταση, η οποία δεν καλύπτει την καλή μεταχείριση των ζώων· και
- τις κανονιστικές απαιτήσεις διαχείρισης (ΚΑΔ), που αφορούν ρυθμιστικές απαιτήσεις εκτός του πλαισίου της ΚΓΠ³⁰. Περιλαμβάνουν τις οδηγίες της ΕΕ³¹

²⁶ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, [The future of the livestock sector](#) (2020), σ. 38.

²⁷ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, [The future of the livestock sector](#) (2020), σ. 36.

²⁸ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, [CAP explained](#) (2017).

²⁹ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, [CAP explained](#) (2017).

³⁰ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, [Study on CAP Measures and Instruments Promoting Animal Welfare and Reduction of Antimicrobials Use](#) (2022), σ. 7.

³¹ Οδηγία 2008/119/ΕΚ για τη θέσπιση στοιχειωδών κανόνων για την προστασία των μόσχων· οδηγία 2008/120/ΕΚ για τους στοιχειώδεις κανόνες για την προστασία των χοίρων· οδηγία 98/58/ΕΚ σχετικά με την προστασία των ζώων στα εκτροφεία.

σχετικά με την καλή μεταχείριση των ζώων αλλά όχι τον κανονισμό για την προστασία των ζώων κατά τη μεταφορά.

27 Η ΚΓΠ χρηματοδοτεί μέτρα για την καλή μεταχείριση των ζώων που περιλαμβάνονται στα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης των κρατών μελών, εστιάζοντας στις συνθήκες που επικρατούν στην εκμετάλλευση και όχι κατά τη μεταφορά. Πέραν των παρεμβάσεων αγροτικής ανάπτυξης, από το 2023 και έπειτα η ΚΓΠ παρέχει άμεσες ενισχύσεις υπό τη μορφή «οικολογικών προγραμμάτων» για το κλίμα, το περιβάλλον και την καλή διαβίωση των ζώων, τα οποία περιλαμβάνουν δεσμεύσεις που υπερβαίνουν τις ελάχιστες ενωσιακές ή εθνικές απαιτήσεις³². Η Επιτροπή δημοσίευσε ένα ενημερωτικό δελτίο που απαριθμεί τις γεωργικές πρακτικές που ενδέχεται να λάβουν στήριξη στο πλαίσιο των οικολογικών προγραμμάτων, στις οποίες ωστόσο δεν συγκαταλέγονται δραστηριότητες σχετικές με τις μεταφορές³³.

28 Τα μέτρα αγροτικής ανάπτυξης χρηματοδοτούν επίσης επενδύσεις σε φυσικά περιουσιακά στοιχεία, συστήματα ποιότητας και στη βιολογική γεωργία. Όλα αυτά ενδέχεται να ενθαρρύνουν την καθιέρωση αυστηρότερων προτύπων καλής μεταχείρισης των ζώων³⁴. Παραδείγματος χάριν, η ΚΓΠ χρηματοδότησε στην Πολωνία ένα πρόγραμμα για ποιοτικό βόειο κρέας, το οποίο περιλάμβανε απαιτήσεις σχετικά με την καλή μεταχείριση των ζώων από την άποψη της στέγασης, της χρήσης αντιβιοτικών και των συνθηκών μεταφοράς και σφαγής³⁵. Η ΚΓΠ προβλέπει τη δυνατότητα χρηματοδότησης εναλλακτικών λύσεων αντί της μεταφοράς ζώων: στη Μάλτα, χρηματοδοτήθηκε στο πλαίσιο της ΚΓΠ ένα μικρό σφαγείο που συνδέεται με εκμετάλλευση εκτροφής κουνελιών, ενώ στη Λετονία παρασχέθηκε στήριξη για ένα κινητό σφαγείο προς κοινή χρήση.

Δεν υπάρχει κοινό πρότυπο για την επισήμανση του κρέατος

29 Σε επίπεδο ΕΕ, είναι υποχρεωτικό το βόειο κρέας να φέρει ένδειξη της χώρας καταγωγής – **επισήμανση προέλευσης** – από το 2000³⁶, ενώ αντίστοιχη υποχρέωση

³² Άρθρο 31 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115.

³³ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, [List of potential agricultural practices that eco-schemes could support](#) (2021).

³⁴ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, [Study on CAP Measures and Instruments Promoting Animal Welfare and Reduction of Antimicrobials Use](#) (2022), σ. 7-10, 48-50.

³⁵ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, [Study on CAP Measures and Instruments Promoting Animal Welfare and Reduction of Antimicrobials Use](#) (2022), σ. 53 και 69.

³⁶ Άρθρο 25 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1760/2000.

ισχύει για το χοιρινό κρέας, το κρέας πουλερικών και το αιγοπρόβειο κρέας από το 2015³⁷. Υποχρεωτική απαίτηση δεν υφίσταται για άλλα είδη κρέατος, όπως το κρέας αλόγου ή κουνελιού. Στο πλαίσιο της στρατηγικής της «Από το αγρόκτημα στο πιάτο», η Επιτροπή εξετάζει το ενδεχόμενο επέκτασης των υποχρεωτικών απαιτήσεων που αφορούν την επισήμανση προέλευσης και σε άλλα τρόφιμα³⁸.

30 Το ισχύον νομικό πλαίσιο της ΕΕ απαιτεί να παρέχονται συγκεκριμένες πληροφορίες σχετικά με την προέλευση, ανάλογα με το είδος κρέατος (*πίνακας 1*).

Πίνακας 1 – Πληροφορίες σχετικά με την επισήμανση προέλευσης

Είδος κρέατος	Απαιτήσεις επισήμανσης
Βόειο κρέας	Υποχρέωση αναγραφής του τόπου γέννησης, εκτροφής και σφαγής
Χοιρινό κρέας, κρέας πουλερικών και αιγοπρόβειο κρέας	<p>Δεν είναι υποχρεωτική η αναγραφή του τόπου γέννησης.</p> <p>Είναι υποχρεωτική η αναγραφή των τόπων εκτροφής και σφαγής. Ωστόσο:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ βάσει του ορισμού της εκτροφής, είναι δυνατόν ένα ζώο να διαμείνει για σύντομο χρονικό διάστημα σε άλλη χώρα από αυτήν που αναγράφεται στην ετικέτα ως χώρα εκτροφής· ○ οι ενδείξεις των τόπων εκτροφής και σφαγής μπορούν να αντικατασταθούν από την ένδειξη της καταγωγής, εφόσον οι υπεύθυνοι επιχειρήσεων τροφίμων είναι σε θέση να καταδείξουν ότι το κρέας προέρχεται από ζώο του οποίου η γέννηση, η εκτροφή και η σφαγή έλαβαν χώρα σε μία μόνο χώρα.

Πηγή: ΕΕΣ.

31 Σύμφωνα με έρευνα καταναλωτών που διενήργησε το 2020 η Επιτροπή, οι καταναλωτές δεν κατανοούν επαρκώς τους όρους «εκτροφή σε» και «καταγωγή». Η πλειονότητα των καταναλωτών ερμηνεύουν τον όρο «εκτροφή σε» ως αναφερόμενο στη χώρα στην οποία το ζώο πέρασε όλη του τη ζωή ή στη χώρα γέννησης του ζώου³⁹.

³⁷ Άρθρο 9 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1337/2013.

³⁸ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Στρατηγική «Από το αγρόκτημα στο πιάτο» (2020), σ. 16.

³⁹ Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής, *Evaluation of the mandatory indication of the country of origin or place of provenance for fresh, chilled and frozen meat of swine, sheep, goats and poultry* (2021), σ. 13· Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Έκθεση στην οποία

32 Διαφορετικά είδη σήμανσης χρησιμοποιούνται στο πλαίσιο του **συστήματος γεωγραφικών ενδείξεων** της ΕΕ (σημείο **19**), που προσδιορίζει προϊόντα των οποίων η ποιότητα ή η φήμη συνδέεται με τη γεωγραφική τους καταγωγή. Για τα προϊόντα ζωικής προέλευσης μπορούν να χρησιμοποιηθούν τα εξής δύο συστήματα σήμανσης: η προστατευόμενη ονομασία προέλευσης και η προστατευόμενη γεωγραφική ένδειξη (**πίνακας 2**).

Πίνακας 2 – Περιορισμοί των ετικετών γεωγραφικής ένδειξης όσον αφορά τη διαφάνεια

Προστατευόμενη ονομασία προέλευσης	Προστατευόμενη γεωγραφική ένδειξη
Όλα τα στάδια παραγωγής (γέννηση, εκτροφή και σφαγή) πρέπει να λαμβάνουν χώρα εντός καθορισμένης γεωγραφικής περιοχής	Ένα τουλάχιστον στάδιο παραγωγής πρέπει να λαμβάνει χώρα στην καθορισμένη περιοχή Το ζώο μπορεί να έχει γεννηθεί ή σφαγεί σε διαφορετική γεωγραφική περιοχή από αυτήν που καλύπτει η προστατευόμενη γεωγραφική ένδειξη

Πηγή: ΕΕΣ.

33 Το **σύστημα εγγυημένων παραδοσιακών ιδιότυπων προϊόντων** (σημείο **19**) χρησιμοποιεί και αυτό ειδική επισήμανση για τρόφιμα. Αναδεικνύει πτυχές που σχετίζονται με την παράδοση, όπως ο τρόπος παρασκευής ενός προϊόντος ή η σύνθεσή του, χωρίς το εν λόγω προϊόν να συνδέεται με συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή. Το εν λόγω σύστημα ποιότητας προστατεύει τη μέθοδο παραγωγής, ωστόσο το προϊόν αυτό καθαυτό μπορεί να έχει παραχθεί οπουδήποτε.

34 Επί του παρόντος, σε επίπεδο ΕΕ υπάρχει ένα υποχρεωτικό **σύστημα επισήμανσης που αφορά την καλή μεταχείριση των ζώων** (σημείο **19**), το οποίο εφαρμόζεται στα επιτραπέζια αυγά. Η σήμανση των αυγών εξαρτάται από το σύστημα εκτροφής των ωτόκων ορνίθων. Οι προδιαγραφές εμπορίας κρέατος πουλερικών καθορίζουν ορισμένους προαιρετικούς όρους που περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, αναφορές σε διαφορετικά είδη κτηνοτροφίας⁴⁰.

αξιολογείται η υποχρεωτική αναγραφή της χώρας καταγωγής ή του τόπου προέλευσης για τα κρέατα χοιροειδών, πουλερικών, προβατοειδών και αιγοειδών (2021), σ. 7.

⁴⁰ EPRS, *Animal welfare on the farm – ex-post evaluation of the EU legislation: Prospects for animal welfare labelling at EU level* (2021), σ. 73.

35 Απουσία άλλων συγκεκριμένων ενωσιακών κανόνων, τα προϊόντα που συμμορφώνονται με τους κανόνες για την καλή μεταχείριση των ζώων υπόκεινται σε εθελοντική πιστοποίηση σε εθνικό επίπεδο⁴¹. Ως αποτέλεσμα, έχουν προκύψει διάφορα εθνικά συστήματα επισήμανσης, τα οποία βασίζονται σε διαφορετικές προσεγγίσεις, παρέχουν διαφορετικό επίπεδο προστασίας της καλής μεταχείρισης των ζώων και μπορούν να προκαλέσουν σύγχυση στους καταναλωτές⁴². Στο πλαίσιο της στρατηγικής της «Από το αγρόκτημα στο πιάτο», η Επιτροπή ανακοίνωσε την πρόθεσή της να εξετάσει τις δυνατότητες επισήμανσης της καλής μεταχείρισης των ζώων⁴³.

36 Σύμφωνα με μελέτη του 2022⁴⁴, τα δύο τρίτα των καταναλωτών θεωρούσαν ότι δεν διαθέτουν επαρκείς πληροφορίες ώστε να προβαίνουν σε τεκμηριωμένες αγοραστικές επιλογές με γνώμονα την καλή μεταχείριση των ζώων. Περίπου οι μισοί από αυτούς επιθυμούσαν να διαθέτουν περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις συνθήκες σφαγής (40 %) και την επάρκεια της σίτισης (40 %). Οι συμμετέχοντες ενδιαφέρονταν λιγότερο για τη διάρκεια (16 %) και τις συνθήκες μεταφοράς των ζώων (16 %).

Πρόσφατες στρατηγικές της ΕΕ πρότειναν ένα βιωσιμότερο σύστημα τροφίμων

37 Η μεταφορά ζώων συνεπάγεται σημαντικό περιβαλλοντικό κόστος⁴⁵. Ειδικές μελέτες συνέκριναν τον αντίκτυπο της μεταφοράς κρέατος ή σφαγίων με αυτόν της μεταφοράς ζώντων ζώων και κατέδειξαν ότι η πρώτη είναι περισσότερο βιώσιμη από περιβαλλοντική άποψη και από τη σκοπιά της κλιματικής αλλαγής⁴⁶.

⁴¹ Άρθρα 36 και 37 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1169/2011· Ανακοίνωση της Επιτροπής, Κατευθυντήριες γραμμές βέλτιστης πρακτικής της ΕΕ για τα συστήματα εθελοντικής πιστοποίησης γεωργικών προϊόντων και τροφίμων (2010).

⁴² Ευρωπαϊκή Επιτροπή, *Inception Impact Assessment on animal welfare* (2021), σ. 2.

⁴³ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, *Στρατηγική «Από το αγρόκτημα στο πιάτο»* (2020), σ. 10.

⁴⁴ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, *Study on animal welfare labelling* (2022), σ. 18-21.

⁴⁵ Baltussen et al., *Transport of live animals versus meat* (2017), σ. 7· Ευρωπαϊκή Επιτροπή, *Fitness check of EU animal welfare legislation* (2022), σ. 49.

⁴⁶ Baltussen et al., *Transport of live animals versus meat* (2017), σ. 13 και 15· Baltussen et al., *Sustainable production: transporting animals or meat?* (2009), σ. 7 και 10.

38 Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία και η στρατηγική «Από το αγρόκτημα στο πιάτο» προάγουν τη μετάβαση προς ένα βιωσιμότερο σύστημα τροφίμων. Σύμφωνα με την Πράσινη Συμφωνία, η τιμή της μεταφοράς θα πρέπει να αντανακλά τον περιβαλλοντικό της αντίκτυπο. Καλά σχεδιασμένες φορολογικές πρωτοβουλίες θα μπορούσαν να διαδραματίσουν άμεσο ρόλο μέσω της αποστολής των σωστών μηνυμάτων για τις τιμές και της παροχής των κατάλληλων κινήτρων για βιώσιμη συμπεριφορά εκ μέρους των παραγωγών, των χρηστών και των καταναλωτών⁴⁷. Σύμφωνα με την Επιτροπή, αυτή η μετάβαση προϋποθέτει διαρθρωτικές αλλαγές τόσο στην αλυσίδα εφοδιασμού όσο και στις πρακτικές κατανάλωσης τροφίμων⁴⁸.

Οικονομικοί παράγοντες

39 Αν και πολλοί είναι οι παράγοντες (παραδείγματος χάριν φυσικές συνθήκες παραγωγής) που επηρεάζουν τη μεταφορά ζώντων ζώων, οι οικονομικοί παράγοντες αποτελούν τη βασική κινητήρια δύναμη της μεταφοράς ζώων. Στο πλαίσιο της ενιαίας αγοράς της ΕΕ, οι οικονομικοί φορείς εκμεταλλεύονται τις διαφορές που υπάρχουν μεταξύ των κρατών μελών ως προς το κόστος παραγωγής και το κόστος σφαγής, προκειμένου να μειώνουν το κόστος και να μεγιστοποιούν τα έσοδά τους⁴⁹. Εντοπίσαμε πέντε βασικούς οικονομικούς παράγοντες που ενθαρρύνουν τη μεταφορά ζώντων ζώων:

- η εξειδίκευση του κτηνοτροφικού τομέα·
- η συγκέντρωση στον τομέα των σφαγείων·
- οι διαφορές μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά το κόστος ζωικής παραγωγής και το κόστος σφαγής·
- η οριακή επιρροή του κόστους μεταφοράς·
- οι προτιμήσεις των καταναλωτών.

Εξειδίκευση του κτηνοτροφικού τομέα

40 Εδώ και περισσότερα από 70 χρόνια, ο κτηνοτροφικός τομέας βρίσκεται σε διαδικασία εκσυγχρονισμού και εντατικοποίησης, με σκοπό τη μεγιστοποίηση της

⁴⁷ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, *Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία* (2019), σ. 22.

⁴⁸ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, *Fitness check of EU animal welfare legislation* (2022), σ. 49.

⁴⁹ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, *Fitness check of EU animal welfare legislation* (2022), σ. 15.

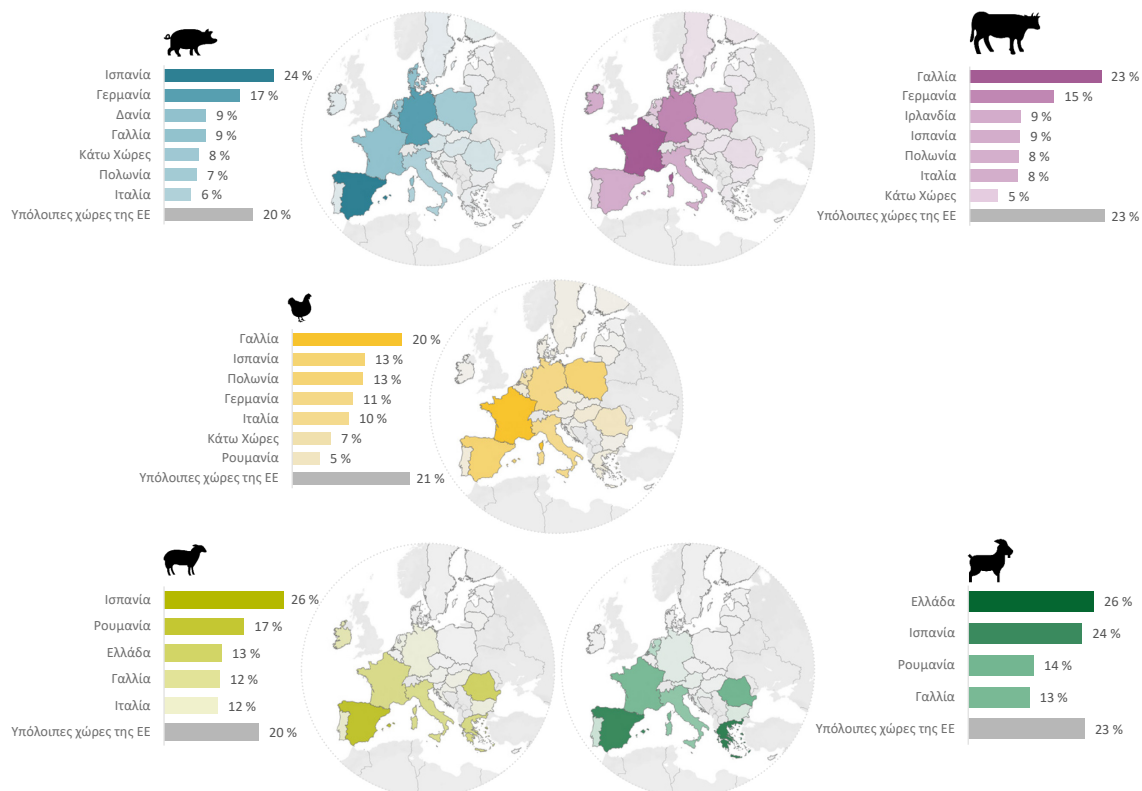
παραγωγής ανά ζώο και τη μείωση του κόστους⁵⁰. Ορισμένες περιοχές της ΕΕ έχουν αποκτήσει μεγάλη εξειδίκευση στην εντατική ζωική παραγωγή ενώ άλλα στη φυτική. Η εν λόγω εξειδίκευση οφείλεται μεταξύ άλλων σε φυσικές συνθήκες παραγωγής (παραδείγματος χάριν οι περιοχές βοσκότοπων παρουσιάζουν μεγαλύτερη συγκέντρωση παραγωγής γάλακτος και μόσχων γαλακτοπαραγωγής). Μεταξύ 2005 και 2016, ο συνολικός αριθμός γεωργικών εκμεταλλεύσεων μειώθηκε κατά 28,6 % και οι κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις συγκεκριμένα μειώθηκαν κατά 37,6 %⁵¹. Ενώ ο συνολικός αριθμός γεωργικών εκμεταλλεύσεων μειώθηκε, το μέγεθος των εναπομενουσών εκμεταλλεύσεων αυξήθηκε.

41 Ο αριθμός των βοοειδών, χοίρων και αιγοπροβάτων ήταν σχετικά σταθερός στην ΕΕ των 27 από το 2010 έως το 2020, ενώ ο αριθμός των πουλερικών αυξήθηκε. Η κτηνοτροφική παραγωγή δεν είναι ομοιόμορφα κατανομημένη στην ΕΕ (*γράφημα 4*), ενώ υπάρχουν επίσης διαφορές όσον αφορά την πυκνότητά της μεταξύ των περιφερειών μεμονωμένων κρατών μελών.

⁵⁰ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, *The future of the livestock sector* (2020), σ. 36.

⁵¹ Eurostat, *Agri-environmental indicator: livestock patterns*.

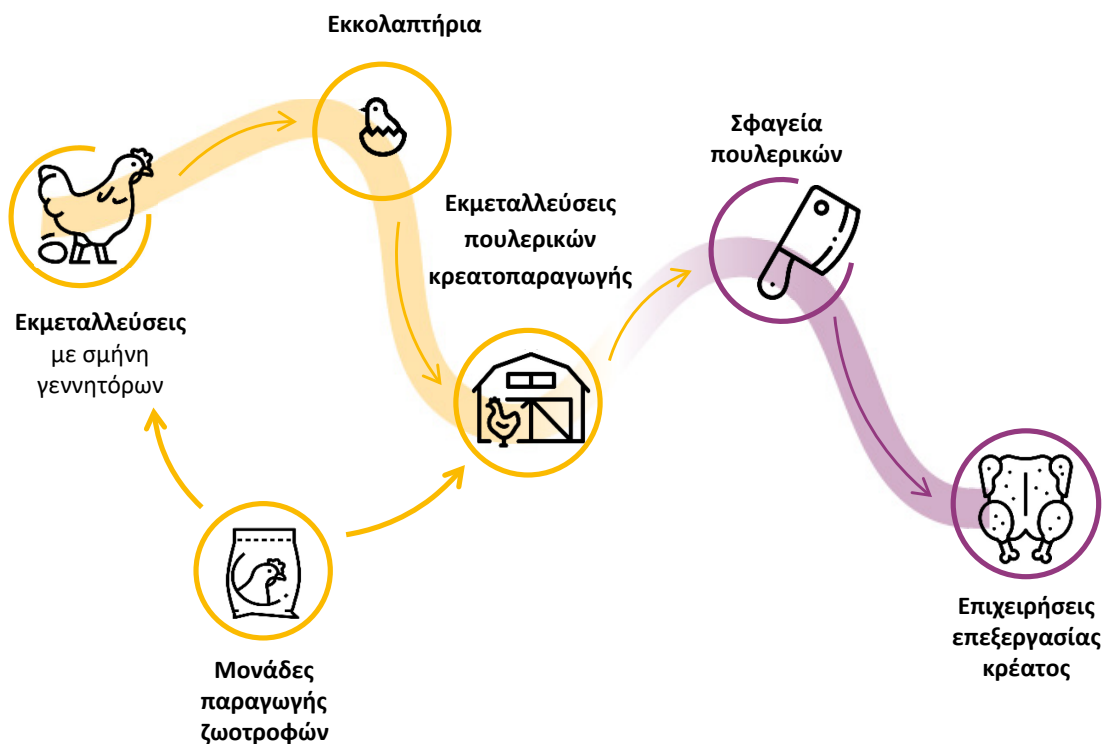
Γράφημα 4 – Κατανομή του ζωικού κεφαλαίου μεταξύ των κρατών μελών (στοιχεία του 2016 για τα πουλερικά και στοιχεία του 2021 για τους χοίρους, τα βοοειδή και τα αιγοπρόβατα)

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων της Eurostat.

42 Εξειδίκευση υπάρχει σε περιφερειακό επίπεδο αλλά και σε επίπεδο κτηνοτροφικής εκμετάλλευσης, καθώς οι εκμεταλλεύσεις τείνουν να εξειδικεύονται είτε στην εκτροφή ενός είδους, λόγω χάριν πουλερικών (για την παραγωγή κρέατος ή αυγών), χοίρων, μοσχαριών ή αγελάδων γαλακτοπαραγωγής, είτε σε ένα στάδιο παραγωγής π.χ. αναπαραγωγή ή πάχυνση. Στο [γράφημα 5](#) απεικονίζεται το παράδειγμα του τομέα των πουλερικών.

Γράφημα 5 – Εξειδίκευση στον τομέα των πουλερικών

Πηγή: Van Horne, *Competitiveness of the EU poultry meat sector* (2018), σ. 17.

43 Η εξειδίκευση αυτή συμβάλλει, μεταξύ άλλων παραγόντων, στη μεταφορά ζώντων ζώων μεταξύ κρατών μελών. Παραδείγματος χάριν:

- ο χοίροι που υπόκεινται σε πάχυνση και σφαγή στη Γερμανία συχνά έχουν γεννηθεί στη Δανία ή τις Κάτω Χώρες⁵².
- βοοειδή που γεννήθηκαν στη Γαλλία, την Ιρλανδία ή τη Λιθουανία συχνά υπόκεινται σε πάχυνση και σφαγή στην Ισπανία ή την Ιταλία (*πλαίσιο 2*).

⁵² Bittlmayer, *Local Characteristics of Pig Production in Germany and Bavaria* (2019).

Πλαίσιο 2

Η παραγωγή βοείου και μοσχαρίσιου κρέατος στην Ιταλία και την Ισπανία εξαρτάται από μοσχάρια προερχόμενα από άλλα κράτη μέλη

Η Ιταλία παράγει μοσχαρίσιο κρέας και η Ισπανία βόειο. Και οι δύο χώρες βασίζονται ως επί το πλείστον σε βοοειδή εγχώριας προέλευσης, όμως πραγματοποιούν και εισαγωγές μοσχαριών από άλλα κράτη μέλη, προκειμένου να ανταποκρίνονται στην:

- **εποχική ζήτηση:** η Ιταλία εισάγει βοοειδή από τον Απρίλιο έως τον Ιούνιο για την αντιστάθμιση της ανεπαρκούς εγχώριας προσφοράς κατά την περίοδο αυτή, και για την εξασφάλιση του εφοδιασμού σε μοσχαρίσιο κρέας τον Δεκέμβριο και τον Ιανουάριο, περίοδο κατά την οποία η εν λόγω εγχώρια ζήτηση αυξάνεται.
- **εξαγωγική ζήτηση:** η Ισπανία (Καταλονία και Αραγονία) εξαρτάται από την εισαγωγή μοσχαριών, προκειμένου να αντεπεξέλθει στην αυξανόμενη ζήτηση βοοειδών προς εξαγωγή στη Μέση Ανατολή με σκοπό τη σφαγή.

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, [Study on shifting from transport of unweaned dairy calves over long distance to local rearing and fattening](#) (2022), σ. 25-29.

Αυξημένη συγκέντρωση στον τομέα των σφαγείων

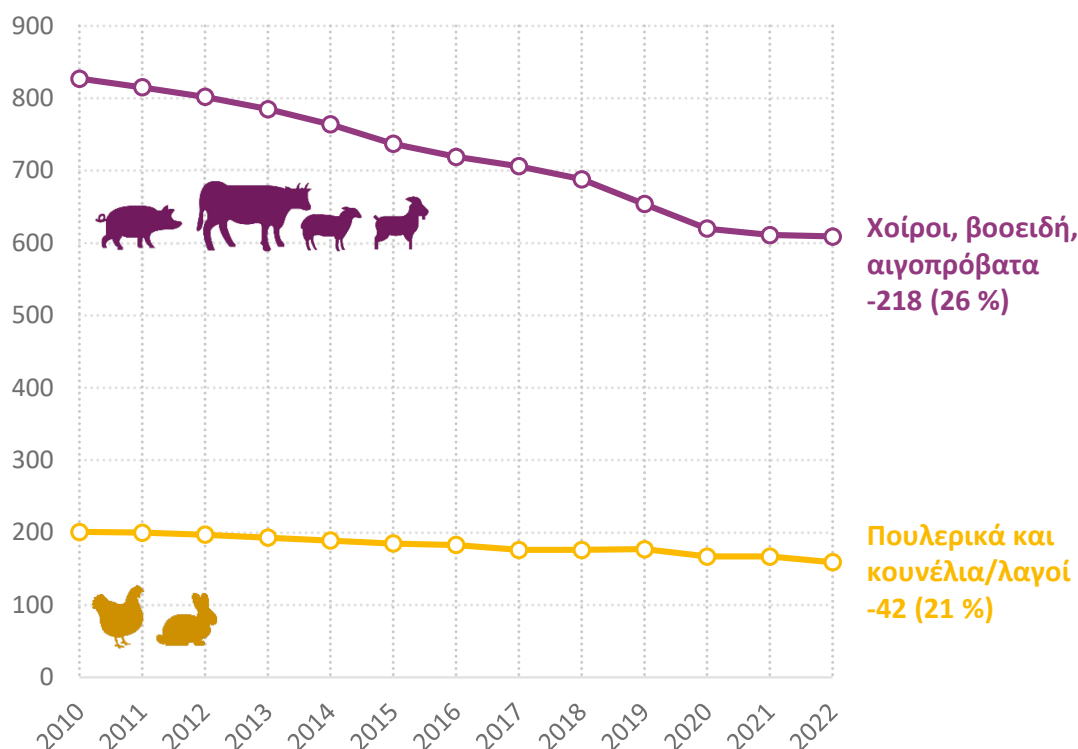
44 Τα δεδομένα σχετικά με τον αριθμό των σφαγείων στην ΕΕ είναι ελλιπή, ωστόσο ο εν λόγω τομέας έχει υποβληθεί σε διαδικασία ενοποίησης με τάση μείωσης του αριθμού των σφαγείων και αύξησης του μεγέθους τους⁵³. Στο [γράφημα 6](#) παρουσιάζεται η τάση στην Πολωνία από το 2010. Η τάση αυτή επιταχύνθηκε με τη θέση σε ισχύ της δέσμης μέτρων της ΕΕ για την υγιεινή (σημείο **19**) το 2006. Πολλά μικρά σφαγεία δυσκολεύτηκαν να συμμορφωθούν με τις αυστηρότερες απαιτήσεις υγιεινής που εισήγαγε η νέα νομοθεσία, παραμένοντας ταυτόχρονα οικονομικά βιώσιμα⁵⁴.

⁵³ EFA, [A strategy to reduce and replace live animal transport](#) (2019), σ. 18.

⁵⁴ IPOL, [Patterns of livestock transport in the EU and to third countries](#) (2021), σ 11.

Γράφημα 6 – Αριθμός σφαγείων στην Πολωνία (2010-2022)

Αριθμός σφαγείων

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει στοιχείων που παρέιχαν οι πολωνικές αρχές.

45 Είναι ευκολότερο για τα μεγαλύτερα σφαγεία να τηρούν τους αυστηρότερους κανόνες υγιεινής. Ωστόσο, δεδομένου ότι λειτουργούν γενικά με χαμηλά περιθώρια κέρδους, πρέπει να διατηρούν υψηλό το επίπεδο παραγωγικότητας προκειμένου να επιτυγχάνουν οικονομίες κλίμακας, κάτι το οποίο προϋποθέτει επαρκώς υψηλό αριθμό ζώων από μια ευρύτερη γεωγραφική περιοχή. Υπάρχει επίσης τάση εξειδίκευσης σε συγκεκριμένα είδη ζώων, παραδείγματος χάριν χοίρους, χοιρομητέρες, μόσχους πάχυνσης, ταύρους, πουλερικά ή αρνιά. Όλοι οι ανωτέρω παράγοντες συνέβαλαν στη μείωση του αριθμού των σφαγείων και οδήγησαν σε αύξηση των μεταφορών σε μεγάλες αποστάσεις και σε αύξηση ενδεχομένως της διασυνοριακής μεταφοράς ζώντων ζώων προς σφαγή, ιδίως ζώων που ανήκουν σε μικρότερες κατηγορίες από την άποψη του αριθμού τους, όπως οι γαλοπούλες ή τα ζώα στο τέλος της παραγωγικής ζωής τους (π.χ. ωοτόκοι όρνιθες)⁵⁵.

⁵⁵ EFA, *A strategy to reduce and replace live animal transport* (2019), σ. 18· IPOL, *Patterns of livestock transport in the EU and to third countries* (2021), σ. 11.

46 Στο πλαίσιο δύο μελετών⁵⁶ αξιολογήθηκαν τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα της μεταφοράς ζώντων ζώων σε μεγάλες αποστάσεις με σκοπό τη σφαγή, σε αντιπαράβολή με τη σφαγή σε τοπικά σφαγεία και τη μεταφορά κρέατος. Και οι δύο μελέτες κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι η μεταφορά κρέατος μπορεί να είναι περισσότερο βιώσιμη από την άποψη της καλής μεταχείρισης των ζώων σε σχέση με τη μεταφορά ζώντων ζώων.

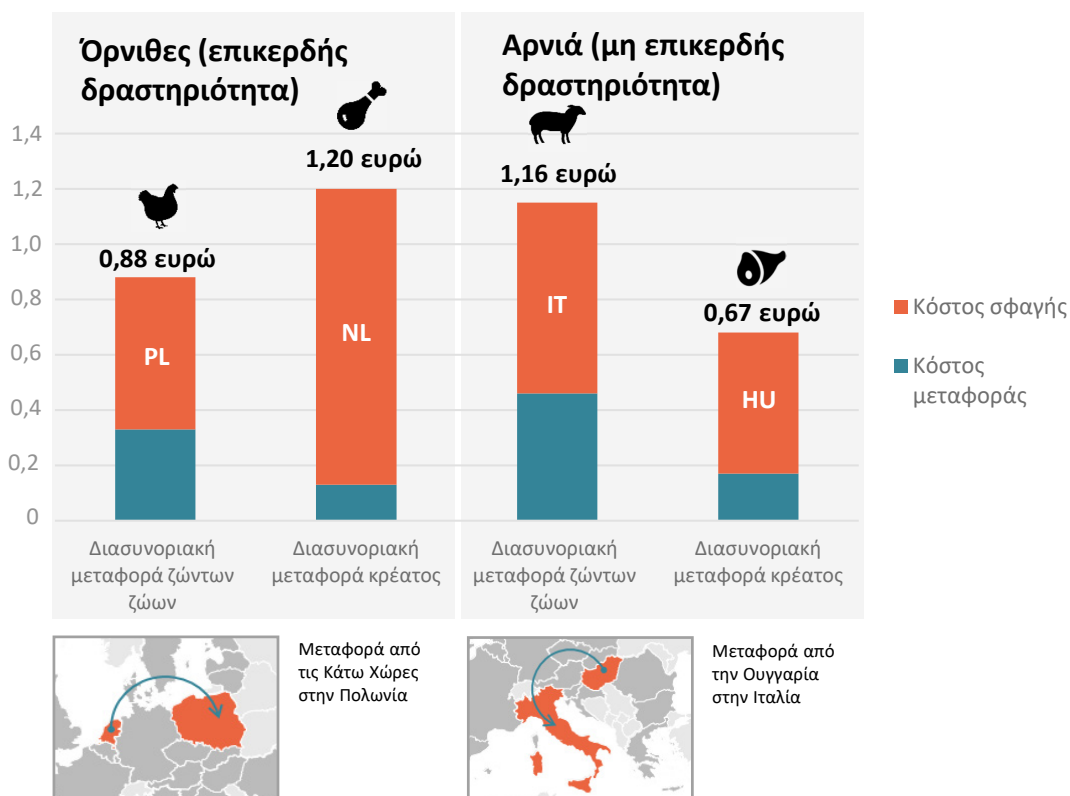
47 Στο πλαίσιο της μελέτης που εκπονήθηκε το 2017 εκτιμήθηκε το κόστος της μεταφοράς ωτόκων ορνίθων στο τέλος της παραγωγικής ζωής τους από τις Κάτω Χώρες στην Πολωνία, και της μεταφοράς αρνιών από την Ουγγαρία στην Ιταλία ([γράφημα 7](#)). Στην πρώτη περίπτωση, λόγω του υψηλότερου κόστους σφαγής στις Κάτω Χώρες σε σχέση με την Πολωνία, συνέφερε οικονομικά η μεταφορά ζώντων ζώων σε σύγκριση με τη μεταφορά κρέατος. Στη δεύτερη περίπτωση, μολονότι η μεταφορά κρέατος κόστιζε λιγότερο από τη μεταφορά ζώντων ζώων, προτιμήθηκε η μεταφορά των αρνιών λόγω της υπερίσχυσης άλλων παραγόντων (παραδείγματος χάριν περιορισμένη δυναμικότητα σφαγής στην Ουγγαρία⁵⁷).

⁵⁶ Baltussen et al., [Sustainable production: transporting animals or meat?](#) (2009)· Baltussen et al., [Transport of live animals versus meat](#) (2017).

⁵⁷ Baltussen et al., [Transport of live animals versus meat](#) (2017), σ. 14.

Γράφημα 7 – Σύγκριση του κόστους μεταφοράς ζώντων ζώων και του κόστους μεταφοράς κρέατος

Κόστος σε ευρώ ανά χιλιόγραμμο κρέατος

Πηγή: Baltussen et al., *Transport of live animals versus meat* (2017), σ. 12-14.

48 Ένας δυνατός τρόπος περιορισμού της μεταφοράς ζώων είναι η σφαγή εγγύτερα στον τόπο εκτροφής, με την ανάπτυξη τοπικών σφαγείων και κινητών εγκαταστάσεων σφαγής. Ερευνητές κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι επαρκής αριθμός κινητών σφαγείων και σφαγείων μικρής κλίμακας θα εξάλειφε σχεδόν την ανάγκη για μετακινήσεις άνω των τεσσάρων ωρών χοίρων και βοοειδών στη Σουηδία⁵⁸. Ωστόσο, τα τοπικά και τα κινητά σφαγεία αποτελούν λύσεις μικρής κλίμακας, ανταποκρινόμενες σε εξειδικευμένη ζήτηση και σε ειδικές ανάγκες⁵⁹:

- **Τοπικά σφαγεία:** στη Γερμανία, ορισμένα τοπικά σφαγεία ειδικεύονται σε ανώτερης ποιότητας προϊόντα που παράγονται με παραδοσιακές μεθόδους, με κρέας προερχόμενο από την περιοχή, και παρέχουν διαφανή αλυσίδα

⁵⁸ Håkansson et al., *Improvement of animal welfare by strategic analysis and logistic optimisation of animal slaughter transportation* (2016), σ. 261.

⁵⁹ EFA, *A strategy to reduce and replace live animal transport* (2019), σ. 5 και 27.

εφοδιασμού από το αγρόκτημα έως το κρεοπωλείο⁶⁰. Ομοίως, στη Σουηδία, αυστηρά ρυθμιστικά πρότυπα όσον αφορά την καλή μεταχείριση των ζώων και το αυξημένο ενδιαφέρον των καταναλωτών για βιώσιμο κρέας τοπικής προέλευσης έχουν ενθαρρύνει τις επενδύσεις στην μικρής κλίμακας παραγωγή προϊόντων ανώτερης ποιότητας⁶¹.

- ο **Κινητά σφαγεία**: Θα μπορούσαν να αποτελέσουν συμπληρωματική λύση για την κάλυψη ειδικών αναγκών, παραδείγματος χάριν για την αποτροπή της μεταφοράς ακατάλληλων προς μεταφορά αγελάδων που βρίσκονται στο τέλος του αναπαραγωγικού τους κύκλου⁶². Εντούτοις, τα κινητά σφαγεία αντιμετωπίζουν προκλήσεις από άποψη υλικοτεχνικής οργάνωσης και κερδοφορίας. Τα λειτουργικά τους έξοδα είναι υψηλά και η επιτυχία τους εξαρτάται από τις ευκαιρίες δημιουργίας προστιθέμενης αξίας και χρέωσης υψηλών τιμών λιανικής για τα τελικά προϊόντα⁶³.

49 Τον Ιανουάριο του 2022⁶⁴, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο συνέστησε την οικοδόμηση τοπικών εγκαταστάσεων σφαγής και επεξεργασίας σε περισσότερους τόπους, και την επέκταση της επιτόπου σφαγής στο αγρόκτημα μέσω της χρήσης κινητών σφαγείων, ιδίως σε απομακρυσμένες περιοχές (π.χ. ορεινές και νησιωτικές). Πρότεινε τη χρηματοδότηση αυτών των λύσεων με υφιστάμενα κονδύλια της ΕΕ. Μια ομάδα συμφερόντων γεωργών της ΕΕ, η Cora Cogeca, προκρίνει τη στήριξη των υφιστάμενων σφαγείων με ενωσιακούς πόρους για τη βελτίωση των εγκαταστάσεών τους και της διαχείρισης των ζώων, έναντι της κατασκευής περισσότερων τοπικών σφαγείων⁶⁵.

⁶⁰ Eurofound, [Meat processing workers](#) (2018), σ. 3· IPOL, [Patterns of livestock transport in the EU and to third countries](#) (2021), σ. 13.

⁶¹ Eurofound, [Meat processing workers](#) (2018), σ. 2.

⁶² EFA, [A strategy to reduce and replace live animal transport](#) (2019), σ. 27· Ευρωπαϊκή Επιτροπή, [Study on economic models to prevent the transport of unfit end-of-career dairy cows](#) (2022), σ. 157-162.

⁶³ IPOL, [Patterns of livestock transport in the EU and to third countries](#) (2021), σ. 12· Hultgren, [Avoiding live-animal transport to slaughter: mobile abattoirs](#) (2022)· Ευρωπαϊκή Επιτροπή, [Study on economic models to prevent the transport of unfit end-of-career dairy cows](#) (2022), σ. 161.

⁶⁴ Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, [Σύσταση σχετικά με την προστασία των ζώων κατά τη μεταφορά](#) (2022), σημεία 39, 89, 105.

⁶⁵ Η θέση της Cora και Cogeca όσον αφορά την καλή μεταχείριση των ζώων κατά τη μεταφορά (2021), σ. 2.

Το κόστος ζωικής παραγωγής και το κόστος σφαγής διαφέρουν μεταξύ κρατών μελών

50 Οι διαφορές στο κόστος μεταξύ των σταδίων παραγωγής (π.χ. της αναπαραγωγής και της τελικής πάχυνσης) ενδέχεται να έχουν αντίκτυπο στη μεταφορά ζώων. Τα χοιρίδια είναι σχετικά φτηνά στη Δανία και στις Κάτω Χώρες, γεγονός που εξηγεί τον μεγάλο αριθμό χοιριδίων που μεταφέρονται από τις χώρες αυτές προς τη Γερμανία⁶⁶. Η πάχυνση χοίρων προς σφαγή (τελική πάχυνση) κοστίζει περισσότερο στη Γερμανία από ό,τι στη Δανία, όμως η βιομηχανία κρέατος στη Γερμανία είναι αποδοτικότερη λόγω του χαμηλότερου κόστους εργασίας⁶⁷.

51 Οι διαφορές στο κόστος σφαγής ανά ζώο μπορεί να ενθαρρύνουν τη μετατόπιση των δραστηριοτήτων σφαγής προς οικονομικά αποδοτικότερα κράτη μέλη. Παραδείγματος χάριν, μια μελέτη σχετικά με τον τομέα των πουλερικών εκτίμησε ότι οι βασικές συνιστώσες του κόστους σφαγής είναι οι εξής:

- κόστος εργασίας (35 %).
- κτίρια και εξοπλισμός (25 %).
- άλλα κόστη, περιλαμβανομένων της μεταφοράς, της ενέργειας, του νερού, της επιθεώρησης και της συσκευασίας⁶⁸.

52 Το κόστος στον τομέα των πουλερικών ποικίλλει μεταξύ κρατών μελών. Ωστόσο, δεδομένου ότι όλα τα σφαγεία στην ΕΕ χρησιμοποιούν παρόμοιο εξοπλισμό, η μελέτη βασίστηκε στην παραδοχή ότι οι διαφορές μεταξύ χωρών στο κόστος σφαγής στον τομέα των πουλερικών οφείλονταν κατά κύριο λόγο στις μισθολογικές διαφορές⁶⁹. Κατά γενικό κανόνα, στη βιομηχανία επεξεργασίας κρέατος απασχολούνται ολοένα και περισσότερο μετανάστες, εργαζόμενοι με συμβάσεις ορισμένου χρόνου και προσωρινά απασχολούμενοι μέσω εξωτερικών εταιρειών⁷⁰.

⁶⁶ Hoste, *International comparison of pig production costs* (2018), σ. 16.

⁶⁷ Hoste, *International comparison of pig production costs* (2018), σ. 16.

⁶⁸ Van Horne, *Competitiveness of the EU poultry meat sector* (2018), σ. 22

⁶⁹ Van Horne, *Competitiveness of the EU poultry meat sector* (2018), σ. 22

⁷⁰ Eurofound, *Meat processing workers* (2018), σ. 6 και 13.

53 Δεν υπάρχει δημόσια διαθέσιμη βάση δεδομένων σε επίπεδο ΕΕ που να παρέχει διαφωτιστικά στοιχεία σχετικά με το κόστος ζωικής παραγωγής ή το κόστος σφαγής ανά κράτος μέλος⁷¹.

Η ταλαιπωρία των ζώων δεν αντικατοπτρίζεται στο κόστος μεταφοράς ούτε στην τιμή του κρέατος

54 Το κόστος μεταφοράς έχει υπολογιστεί στο πλαίσιο μελετών με διάφορες μεθόδους (ανά παρτίδα, ανά ζώο, ανά χιλιόμετρο)⁷². Το κόστος της μεταφοράς ζώντων ζώων εξαρτάται από σειρά παραγόντων, όπως το είδος ζώου και η διανυόμενη απόσταση. Το κόστος εργασίας αντιπροσωπεύει μεγάλο μέρος του συνολικού κόστους μεταφοράς, μαζί με τα καύσιμα, τον εξοπλισμό, τους κτηνιατρικούς ελέγχους και τα διόδια⁷³.

55 Δεν υπάρχει βάση δεδομένων που να παρέχει διαφωτιστικά στοιχεία σχετικά με το κόστος μεταφοράς σε επιμέρους κράτη μέλη της ΕΕ. Ελλείψει εναρμονισμένων δεδομένων, δεν μπορέσαμε να προσδιορίσουμε τη συμβολή του κόστους μεταφοράς στην τελική τιμή του κρέατος που καταβάλλει ο καταναλωτής. Ωστόσο, από τα περιορισμένα αποδεικτικά στοιχεία και τις δηλώσεις εκπροσώπων του κλάδου προκύπτει ότι, κατά κανόνα, το κόστος μεταφοράς αντιπροσωπεύει μικρό ποσοστό της συνολικής τιμής λιανικής του κρέατος. Μια μελέτη στον τομέα των πουλερικών εκτίμησε ότι το κόστος μεταφοράς αντιστοιχεί κατά μέσο όρο σε δύο λεπτά του ευρώ ανά χιλιόγραμμο παραγόμενου στην ΕΕ φιλέτου στήθους που πωλείται στη Γερμανία, ήτοι σε λιγότερο από το 1 % της συνολικής τιμής του κρέατος⁷⁴.

56 Εντοπίσαμε ελάχιστα διαθέσιμα δεδομένα όσον αφορά τις οικονομικές συνέπειες των προβλημάτων που σχετίζονται με την καλή μεταχείριση των ζώων κατά τη μεταφορά. Μελέτη του 2015⁷⁵ υπολόγισε το κόστος που σχετίζεται με πληγές,

⁷¹ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, [Fitness check of EU animal welfare legislation](#) (2022), σ. 7.

⁷² Van Wagenberg, [The economics of animal transport](#) (2019), σ. 6· Ευρωπαϊκή Επιτροπή, [Study on shifting from transport of unweaned dairy calves over long distance to local rearing and fattening](#) (2022), σ. 39· Ευρωπαϊκή Επιτροπή, [Welfare of animals exported by road](#) (2020), σ. 5.

⁷³ Van Wagenberg, [The economics of animal transport](#) (2019), σ. 6.

⁷⁴ Van Horne, [Competitiveness of the EU poultry meat sector](#) (2018), σ. 6

⁷⁵ Van Wagenberg et al., [Cost-benefit analysis of private certification schemes for animal welfare during long-distance transport in the EU](#) (2015).

χωλότητα, θάνατο και άλλα προβλήματα στα ζώα που μεταφέρονται προς παραγωγή ή σφαγή. Το γεγονός ότι οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών και η Επιτροπή δεν διαθέτουν ολοκληρωμένα δεδομένα αποτελεί πρόσκομμα για την ανάπτυξη συστημάτων παροχής κινήτρων, τα οποία θα μπορούσαν να ενθαρρύνουν τις εταιρείες μεταφορών να λάβουν μέτρα για την αποτροπή των προβλημάτων που αφορούν την καλή μεταχείριση των ζώων.

57 Στην Ιρλανδία, ο οικονομικός αντίκτυπος της απόρριψης κρέατος στα σφαγεία εξαιτίας κακής μεταχείρισης των ζώων (στην οποία οφείλονται, παραδείγματος χάριν, δερματικές βλάβες ή μώλωπες στα άκρα) υπολογίζεται στο 43 % του περιθωρίου κέρδους των παραγωγών και συνιστά σοβαρή απειλή για τη βιωσιμότητα των χοιροτροφείων⁷⁶. Εντούτοις, σε ορισμένες περιπτώσεις η μη τήρηση των κανόνων όσον αφορά τη μεταφορά ακατάλληλων προς μεταφορά ζώων ενδέχεται να αποφέρει οικονομικό κέρδος για τους παραγωγούς (**πλαίσιο 3**).

Πλαίσιο 3

Παραδείγματα λόγων για την αποστολή ακατάλληλων προς μεταφορά ζώων σε σφαγεία

Η απόφαση ενός κτηνοτρόφου να μην υποβάλει σε θεραπεία τις ακατάλληλες προς μεταφορά αγελάδες πριν από τη σφαγή οφείλεται στην αντίληψη ότι αυτό δεν θα ήταν οικονομικά αποδοτικό. Γενικά η σφαγή ακατάλληλων προς μεταφορά αγελάδων επιτόπου στην εκμετάλλευση είναι ακριβότερη για τους κτηνοτρόφους σε σχέση με την αποστολή τους σε σφαγείο. Επίσης, η πώληση ζώου σε σφαγείο —ακόμη και αν είναι ακατάλληλο για μεταφορά— μπορεί να αποφέρει οικονομικό κέρδος.

Επιπροσθέτως, οι κυρώσεις δεν αποτρέπουν κατά κανόνα τις κακές πρακτικές ή τις παράνομες δραστηριότητες, καθώς οι φορείς εκμετάλλευσης τις θεωρούν χαμηλές συγκριτικά με την τιμή που καταβάλλεται για το ζώο. Παραδείγματος χάριν, στο πλαίσιο ενός ελέγχου που διενήργησε η Επιτροπή, διαπίστωσε ότι είχε επιβληθεί πρόστιμο 250 ευρώ για τη μεταφορά ταύρου με σπασμένο πόδι, ενώ η κατά προσέγγιση αξία του σφαγίου μπορεί να ανέλθει σε περίπου 1 500 ευρώ.

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, [Study on economic models to prevent the transport of unfit end-of-career dairy cows](#) (2022), σ. iv· Ευρωπαϊκή Επιτροπή, [Fitness check of EU animal welfare legislation](#) (2022), σ. 33· Ευρωπαϊκή Επιτροπή, [Overview report on systems to prevent the transport of unfit animals in the EU](#) (2015), σ. 9.

⁷⁶ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, [Fitness check of EU animal welfare legislation](#) (2022), σ. 42.

Οι προτιμήσεις των καταναλωτών θα μπορούσαν να επηρεάσουν τη μεταφορά ζώων

58 Οι προτιμήσεις των καταναλωτών επηρεάζουν τη μεταφορά ζώων⁷⁷. Η ζήτηση των καταναλωτών για κρέας τοπικής προέλευσης, κρέας από προσφάτως σφαγέν ζώο ή συγκεκριμένα τεμάχια κρέατος, καθώς και η εποχική ζήτηση για συγκεκριμένα είδη κρέατος, είναι παράγοντες που μπορούν να συντελέσουν στην ανάγκη μεταφοράς ζώων. Σχετικό παράδειγμα αποτελεί η εισαγωγή αρνιών στην Ιταλία κατά την περίοδο του Πάσχα.

59 Σύμφωνα με το Ευρωβαρόμετρο του 2022 σχετικά με την ασφάλεια των τροφίμων, κατά την αγορά τροφίμων, οι περισσότεροι συμμετέχοντες (54 %) λαμβάνουν υπόψη την τιμή του προϊόντος, το 46 % τη γεωγραφική προέλευση, ενώ λιγότεροι είναι αυτοί που λαμβάνουν υπόψη τον περιβαλλοντικό και κλιματικό αντίκτυπο (16 %) ή ηθικές πτυχές όπως η καλή μεταχείριση των ζώων (15 %)⁷⁸.

60 Από μελέτη που πραγματοποίησε η Επιτροπή σχετικά με την επισήμανση της καλής μεταχείρισης των ζώων προέκυψε ότι, μολονότι οι καταναλωτές ισχυρίζονται ότι λάμβαναν υπόψη τις πτυχές της καλής μεταχείρισης των ζώων κατά την αγορά προϊόντων κρέατος, δεν ήταν πάντοτε πρόθυμοι να αγοράζουν ακριβότερα προϊόντα για την παραγωγή των οποίων τηρούνταν υψηλότερα πρότυπα καλής μεταχείρισης των ζώων. Η προθυμία αυτή μεγάλωνε σε περίπτωση που οι καταναλωτές διέθεταν πληροφορίες σχετικά με τις συνθήκες εκτροφής και εφόσον πίστευαν ότι το προϊόν ήταν καλύτερης ποιότητας⁷⁹. Ωστόσο, οι οργανώσεις του κλάδου θεωρούν ότι η απόδοση της αγοράς εξακολουθεί να μην επαρκεί για την ανάκτηση των επενδύσεων που πραγματοποιούνται για την καλή μεταχείριση των ζώων, καθότι οι καταναλωτές δεν γνωρίζουν τα πρότυπα σύμφωνα με τα οποία παράγονται τα τρόφιμά τους και, ως εκ τούτου, η τιμή παραμένει ο σημαντικότερος παράγοντας που καθορίζει τις επιλογές τους κατά την αγορά τροφίμων⁸⁰.

⁷⁷ EFA, *A strategy to reduce and replace live animal transport* (2019), σ. 17.

⁷⁸ EFSA, *Eurobarometer on food safety in the EU* (2022), σ. 8.

⁷⁹ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, *Study on animal welfare labelling* (2022), σ. 110.

⁸⁰ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, *Fitness check of EU animal welfare legislation* (2022), σ. 42.

61 Στο μέλλον, οι καταναλωτές ενδέχεται να αποτελέσουν σημαντικό μοχλό προώθησης αλλαγών, καθώς, σύμφωνα με την Επιτροπή, αναμένεται να δίνουν μεγαλύτερη προσοχή:

- ο στις διαδικασίες παραγωγής και την προέλευση των προϊόντων (παραδείγματος χάριν τοπικές αγορές, βιολογικά και άλλα συστήματα ποιότητας, καλή μεταχείριση των ζώων, και περιβαλλοντικό αποτύπωμα).
- ο σε ζητήματα υγείας (χαμηλότερη ή μηδενική πρόσληψη πρωτεϊνών ζωικής προέλευσης).
- ο στην ευκολία (στροφή από το νωπό σε περισσότερο επεξεργασμένο κρέας)⁸¹.

62 Έως το 2031, η κατανάλωση κρέατος στην ΕΕ αναμένεται να μειωθεί, σε αντίθεση με την παγκόσμια τάση. Ωστόσο, μέσω των [προωθητικών εκστρατειών](#) της, η Επιτροπή βοηθά τους γεωργούς της ΕΕ και τη βιομηχανία τροφίμων να πωλούν τα γεωργικά προϊόντα τους, συμπεριλαμβανομένου του κρέατος (νωπού, διατηρημένου σε απλή ψύξη και κατεψυγμένου) και των παρασκευασμάτων κρέατος⁸². Από μια ευρύτερη οπτική γωνία, ο αριθμός ζώντων ζώων που μεταφέρονται συναρτάται άμεσα με την ποσότητα κρέατος που καταναλώνεται⁸³.

⁸¹ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, [EU Agricultural outlook 2021-2031](#) (2021), σ. 30.

⁸² Άρθρο 5, παράγραφος 1, στοιχείο α), του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1144/2014.

⁸³ IPOL, [Patterns of livestock transport in the EU and to third countries](#) (2021), σ 13.

Τάσεις στη μεταφορά ζώων

Απουσία συνολικών συγκεντρωτικών δεδομένων σχετικά με τη μεταφορά ζώων σε επίπεδο ΕΕ

63 Τα δεδομένα σχετικά με τη μεταφορά ζώντων ζώων είναι κατακερματισμένα σε επίπεδο ΕΕ⁸⁴. Αυτό οφείλεται κατά κύριο λόγο στο γεγονός ότι η νομοθεσία της ΕΕ δεν απαιτεί από τα κράτη μέλη να συλλέγουν και να αναφέρουν δεδομένα σχετικά με τη μεταφορά ζώντων ζώων. Βάσει του κανονισμού για την προστασία των ζώων κατά τη μεταφορά, τα κράτη μέλη υποχρεούνται μόνο να αναφέρουν στοιχεία όσον αφορά τις πραγματοποιηθείσες επιθεωρήσεις⁸⁵. Στο πλαίσιο της πρόληψης των μεταδοτικών νόσων των ζώων, ο νόμος για την υγεία των ζώων απαιτεί από τα κράτη μέλη να καταγράφουν τις μετακινήσεις ζώων σε εθνικές βάσεις δεδομένων ταυτοποίησης και καταχώρισης⁸⁶. Οι εν λόγω βάσεις δεδομένων δημιουργήθηκαν για τους σκοπούς της ταυτοποίησης των ζώων, της καταχώρισης των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων και του ελέγχου των νόσων. Η Επιτροπή θεωρεί ότι αυτές οι βάσεις δεδομένων δεν προσφέρονται για την εξαγωγή και την ανάλυση δεδομένων σχετικά με τη μεταφορά ζώων.

64 Δύο είναι οι βάσεις δεδομένων της ΕΕ που παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τη μεταφορά ζώων:

- ο η βάση δεδομένων **Comext** της Eurostat σχετικά με το διεθνές εμπόριο αγαθών, περιλαμβανομένων ζώντων ζώων· και
- ο η διαδικτυακή πλατφόρμα **TRACES** της Επιτροπής για την υγειονομική και φυτοϋγειονομική πιστοποίηση στο πλαίσιο του ενδοενωσιακού εμπορίου και της εισαγωγής και εξαγωγής ζώων, τροφίμων, ζωοτροφών και φυτών.

65 Τα ζώα μπορούν να μετακινηθούν σε άλλο κράτος μέλος μόνο αν συνοδεύονται από πιστοποιητικό υγείας⁸⁷. Οι εν λόγω μετακινήσεις πρέπει να κοινοποιούνται μέσω

⁸⁴ EPRS, *Protection of animals during transport* (2021), σ. 8.· Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, Ψήφισμα σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2005 του Συμβουλίου (2019), σημείο 23.

⁸⁵ Άρθρο 27, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2005.

⁸⁶ Άρθρο 109 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/429.

⁸⁷ Άρθρο 143, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΕ) 2016/429.

της βάσης δεδομένων TRACES⁸⁸. Οι μετακινήσεις προς τρίτες χώρες καταχωρίζονται στην TRACES μόνον όταν τα ζώα διέρχονται από άλλο κράτος μέλος. Η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι δεν έχει πλήρη εικόνα των εξαγωγών ζώων που πραγματοποιούνται οδικώς⁸⁹. Το ίδιο ισχύει και για άλλους τρόπους μεταφοράς. Σύμφωνα με εκτίμηση της Επιτροπής, όσον αφορά τις εξαγωγές διά θαλάσσης το 2018, στη βάση δεδομένων TRACES καταχωρίστηκαν μόνο το 31,6 % των βοοειδών και το 3,5 % των προβάτων που εξήχθησαν συνολικά με σκάφη μεταφοράς ζώντων ζώων από την Κροατία, τη Σλοβενία, την Ισπανία, τη Γαλλία, την Ιρλανδία, την Πορτογαλία και τη Ρουμανία⁹⁰.

66 Η βάση δεδομένων TRACES περιέχει ορισμένα δεδομένα που αφορούν τις μεταφορές, καθώς και τα αποτελέσματα επίσημων επιθεωρήσεων, αλλά δεν παρέχει συνολική εικόνα της κατάστασης όσον αφορά τη μεταφορά ζώων⁹¹. Επιπροσθέτως, δεδομένα σχετικά με το διεθνές εμπόριο αγαθών, περιλαμβανομένων ζώντων ζώων, είναι διαθέσιμα στη βάση δεδομένων Comext. Καμία από τις εν λόγω πηγές δεδομένων δεν καλύπτει τις εγχώριες μεταφορές ζώων. Στο [γράφημα 8](#) παρουσιάζονται τα συναφή δεδομένα από τις δύο βάσεις δεδομένων, καθώς και η από μέρους μας χρήση τους για τους σκοπούς της παρούσας επισκόπησης.

⁸⁸ Άρθρο 153, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΕ) 2016/429.

⁸⁹ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, [Welfare of animals exported by road](#) (2020), σ. 13.

⁹⁰ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, [Welfare of animals transported by sea](#) (2020), σ. 5.

⁹¹ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, [Fitness check of EU animal welfare legislation](#) (2022), σ. 32.

Γράφημα 8 – Δεδομένα των βάσεων δεδομένων Comext και TRACES που χρησιμοποιήσαμε στην ανάλυσή μας

	αξία	κεφάλαια	βάρος	διάρκεια	απόσταση	τρόπος μεταφοράς	λόγος μεταφοράς	ειχώριες μεταφορές	μεταφορές εντός της ΕΕ	μεταφορές εκτός της ΕΕ
	ΖΩΑ			ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ						
 Comext Βάση δεδομένων της Eurostat σχετικά με το διεθνές εμπόριο αγαθών	✓	✓	✓	✗	✗	✓	✗	✗	✓	✓
 TRACES Διαδικτυακή πλατφόρμα της Επιτροπής για τις υγειονομικές απαιτήσεις	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✓	✓*

 Πληροφορίες που περιλαμβάνονται και χρησιμοποιήσαμε για τους σκοπούς της παρούσας ανάλυσης

 Πληροφορίες που περιλαμβάνονται αλλά δεν χρησιμοποιήσαμε για τους σκοπούς της παρούσας ανάλυσης

 Πληροφορίες που δεν περιλαμβάνονται στη βάση δεδομένων

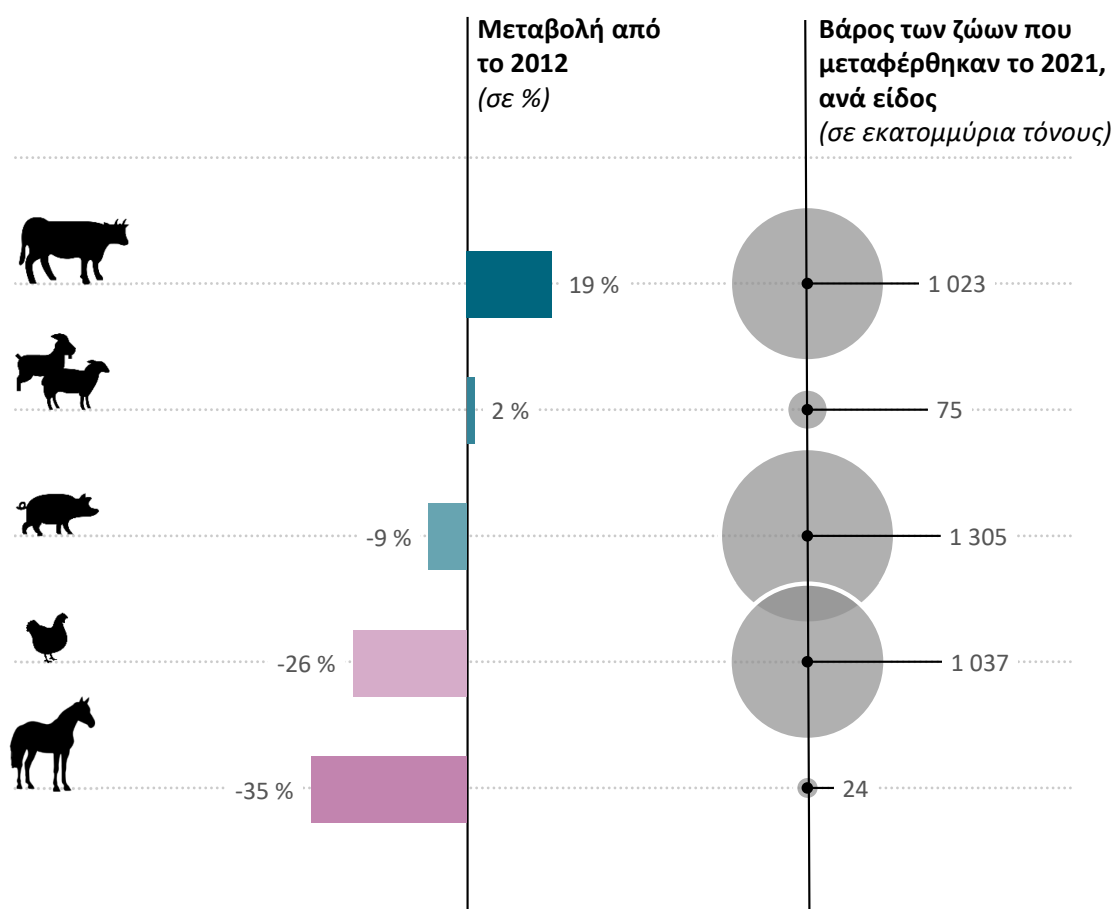
* TRACES: Περιλαμβάνει ορισμένες μόνο πληροφορίες σχετικά με τις εξαγωγές εκτός της ΕΕ και καμία πληροφορία σχετικά με τις εισαγωγές από χώρες εκτός της ΕΕ

Πηγή: ΕΕΣ

Τάσεις στη μεταφορά ζώων εντός και εκτός ΕΕ

67 Αναλύσαμε τα διαθέσιμα δεδομένα σχετικά με το ενδοενωσιακό εμπόριο ζώντων ζώων την περίοδο 2012-2021. Στο **γράφημα 9** παρουσιάζονται οι εντοπισθείσες τάσεις.

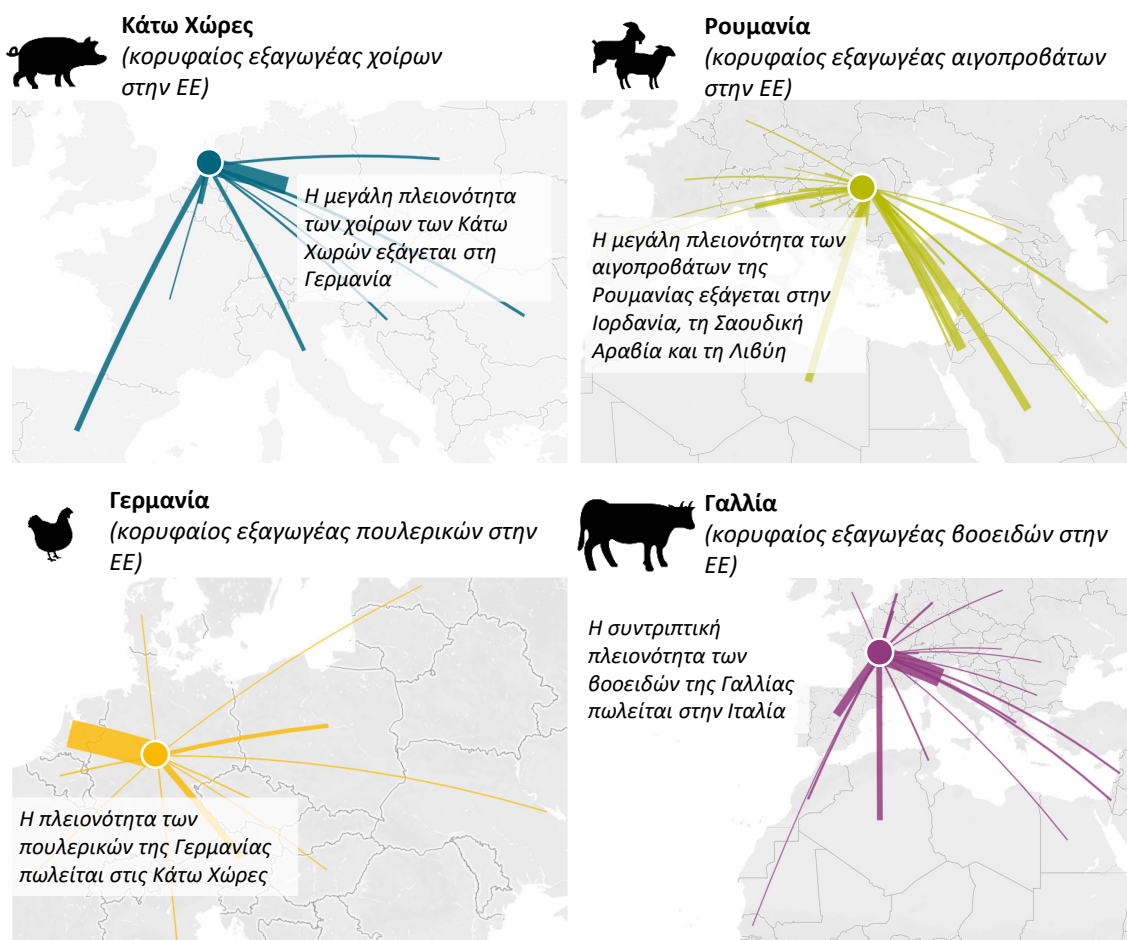
Γράφημα 9 – Τάσεις στη μεταφορά ζώντων ζώων εντός της ΕΕ (2012-2021)

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει δεδομένων της Comext (σε βάρος).

68 Στο **γράφημα 10** απεικονίζονται οι χώρες προς τις οποίες οι κορυφαίοι εξαγωγείς κάθε είδους ζώου μεταφέρουν τα ζώντα ζώα τους. Κύριοι αποδέκτες είναι συνήθως γειτονικές χώρες, όμως τα ζώα συχνά μεταφέρονται σε πολύ μεγαλύτερες αποστάσεις, μεταξύ άλλων και εκτός της ΕΕ.

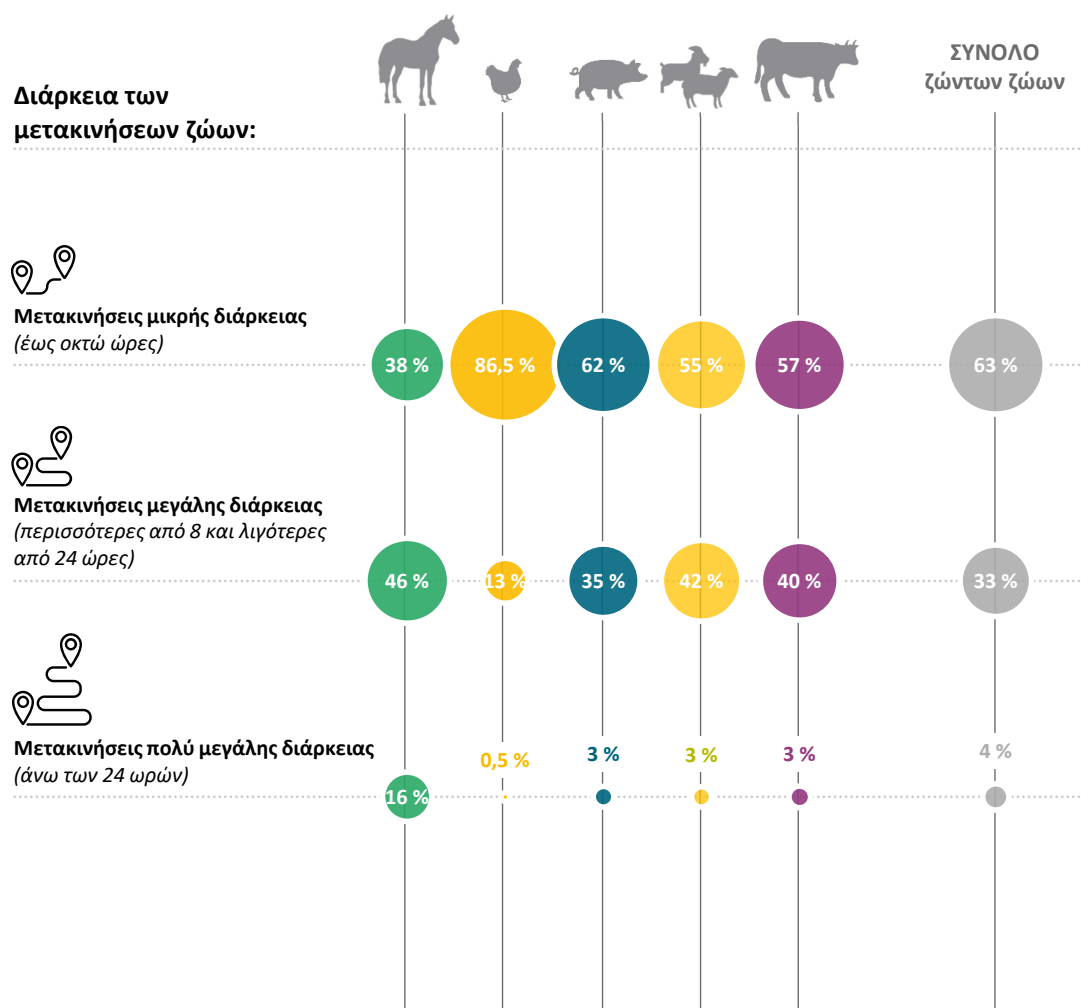
Γράφημα 10 – Βασικοί εξαγωγείς της ΕΕ ανά είδος ζώου και βασικοί προορισμοί (τόσο εντός όσο και εκτός της ΕΕ) την περίοδο 2017-2021

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει δεδομένων της Comext (σε σωρευτικό βάρος).

69 Από την άποψη της διάρκειας, η πλειονότητα των μετακινήσεων ζώων εντός της ΕΕ την περίοδο 2017-2021 αφορούσε μετακινήσεις μικρής διάρκειας (63 %), ενώ ακολουθούσαν οι μετακινήσεις μεγάλης διάρκειας (33 %) και πολύ μεγάλης διάρκειας (4 %). Τα πουλερικά κατά κανόνα μεταφέρονται σε μικρές αποστάσεις (*γράφημα 11*), ενώ τα άλογα συνήθως σε μεγαλύτερες.

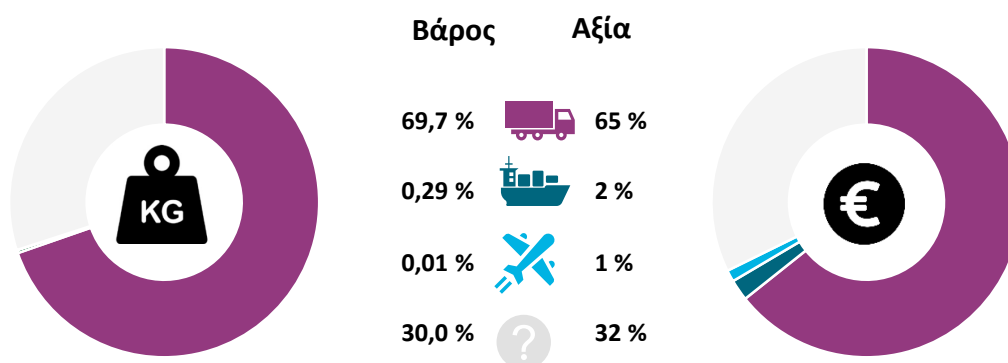
Γράφημα 11 – Διάρκεια των μετακινήσεων ζώων εντός της ΕΕ, ανά είδος ζώου (2017-2021)

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει δεδομένων της TRACES (σε παρτίδες).

70 Το μεγαλύτερο μέρος του εμπορίου ζώντων ζώων μεταξύ κρατών μελών πραγματοποιείται οδικώς, σε ποσοστό 70 % από άποψη βάρους και 65 % από άποψη αγοραίας αξίας (*γράφημα 12*).

Γράφημα 12 – Τρόποι μεταφοράς που χρησιμοποιούνται για το ενδοενοσιακό εμπόριο ζώντων ζώων (2017-2021)

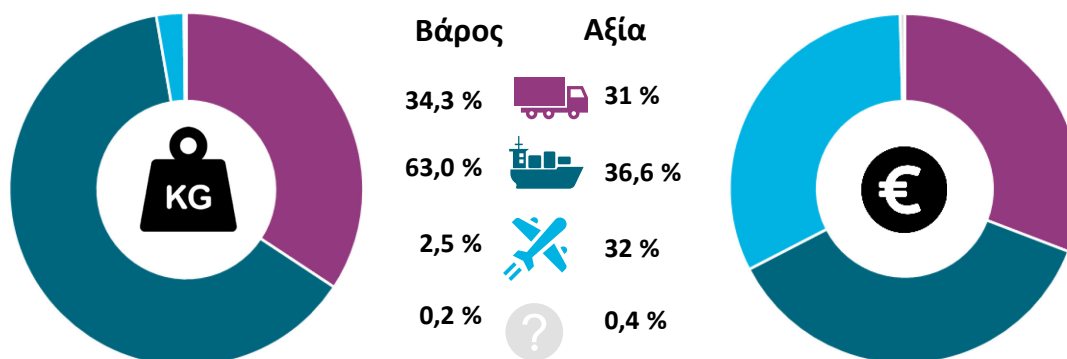

Για περίπου το ένα τρίτο των δεδομένων στην Comext (30,00 % από την άποψη του βάρους και 32 % από την άποψη της αξίας) δεν προκύπτει ο τρόπος μεταφοράς

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει δεδομένων της Comext.

71 Όσον αφορά τις εξαγωγές εκτός ΕΕ, οι περισσότερες μεταφορές διεκπεραιώνονται διά θαλάσσης (63 %). Ωστόσο, από την άποψη της αγοραίας αξίας, οι εν λόγω εξαγωγές κατανέμονται ισομερώς μεταξύ των επιμέρους τρόπων μεταφοράς (*γράφημα 13*).

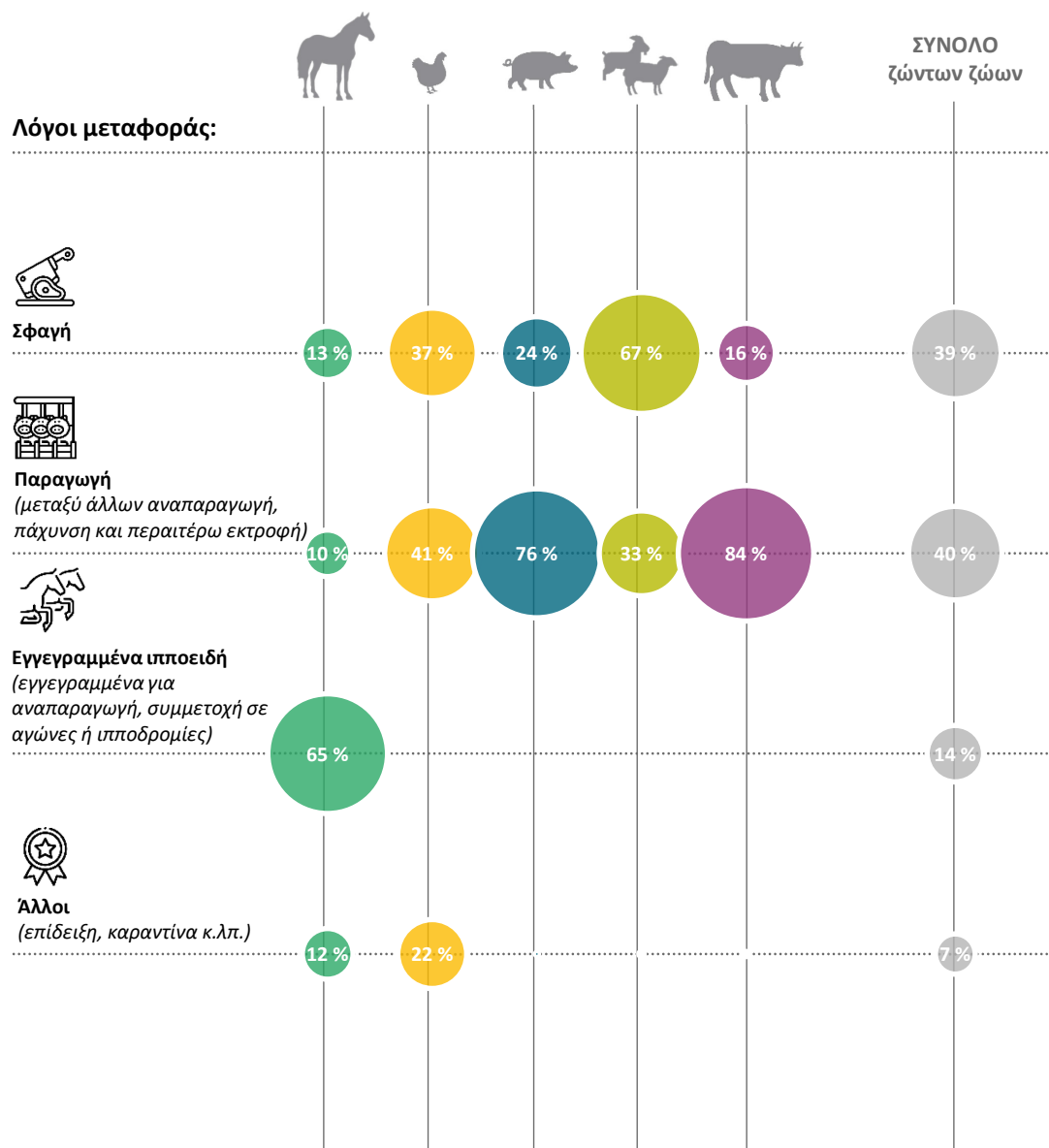
Γράφημα 13 – Τρόποι μεταφοράς που χρησιμοποιούνται για τις εξαγωγές ζώντων ζώων από την ΕΕ προς τρίτες χώρες (2017-2021)

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει δεδομένων της Comext.

72 Την περίοδο 2017-2021, τα ζώντα ζώα μεταφέρονταν μεταξύ κρατών μελών κυρίως με σκοπό την παραγωγή και τη σφαγή (*γράφημα 14*).

Γράφημα 14 – Λόγοι μεταφοράς εντός της ΕΕ, ανά είδος ζώου (2017-2021)

Πηγή: ΕΕΣ, βάσει δεδομένων της TRACES.

73 Κατά τη διάρκεια ζωής του, ένα ζώο μπορεί να μεταφερθεί αρκετές φορές και για διαφορετικούς λόγους. Στο **γράφημα 15** απεικονίζεται το παράδειγμα ενός μοσχარიού που πωλείται με σκοπό την παραγωγή κρέατος.

Γράφημα 15 – Μετακινήσεις ενός μοσχარიού γαλακτοπαραγωγής που πωλείται με σκοπό την παραγωγή κρέατος

Σημ.: Το εν λόγω παράδειγμα είναι αποτέλεσμα ανάλυσης της βιβλιογραφίας και των δεδομένων που είναι διαθέσιμα. Δεν αποτυπώνει τις μετακινήσεις συγκεκριμένου ζώου.

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, [Study on shifting from transport of unweaned dairy calves over long distance to local rearing and fattening](#) (2022), σ. 15, 19, 38· δεδομένα της Comext.

Χρήση νέων τεχνολογιών για τη βελτίωση της παρακολούθησης της μεταφοράς ζώων

74 Στο ψήφισμά του του 2019 σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού για την προστασία των ζώων κατά τη μεταφορά⁹², το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κάλεσε την Επιτροπή να θέσει κοινά ελάχιστα πρότυπα για τα συστήματα εντοπισμού όσον αφορά όλες τις μετακινήσεις ζώων, προκειμένου να διευκολυνθεί η καλύτερη εναρμόνιση της συλλογής δεδομένων.

75 Σε έκθεση της Επιτροπής αναφέρθηκε η χρήση συστήματος ΤΠ ή ειδικού λογισμικού για την καταγραφή των διαδρομών, των χρόνων μετακίνησης και άλλων παραμέτρων των οχημάτων που μεταφέρουν ζώα, η οποία θα μπορούσε να βελτιώσει την παρακολούθηση⁹³. Στο πλαίσιο της αναθεώρησης της νομοθεσίας για την καλή μεταχείριση των ζώων, η Επιτροπή εξετάζει το ενδεχόμενο της εισαγωγής νέων τεχνολογιών για τη βελτίωση της παρακολούθησης και της επιβολής της. Οι δύο υπό εξέταση επιλογές είναι:

- να δημιουργηθεί ένα κεντρικό σύστημα ΤΠ σε επίπεδο ΕΕ για την ψηφιοποίηση πιστοποιητικών και εγκρίσεων, τη διενέργεια αυτόματων ελέγχων εγγράφων και την παροχή πρόσβασης σε δεδομένα σχετικά με τις μετακινήσεις ζώων σε πραγματικό χρόνο·
- να καταστεί υποχρεωτική για τα κράτη μέλη η υιοθέτηση τέτοιων εργαλείων σε εθνικό επίπεδο⁹⁴.

76 Στη Σουηδία, ερευνητές κατέδειξαν ότι η χρήση ψηφιακών εργαλείων θα μπορούσε να βελτιστοποιήσει τον σχεδιασμό των διαδρομών και την υλικοτεχνική διαχείριση της μεταφοράς ζώων, κάτι που θα συντελούσε ενδεχομένως στη μείωση των αποστάσεων μεταφοράς⁹⁵.

77 Η Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων (EFSA) θεωρεί άκρως σημαντική τη συμβολή της αξιολόγησης της καταλληλότητας των ζώων για μεταφορά

⁹² Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, [Ψήφισμα σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού \(ΕΚ\) αριθ. 1/2005 του Συμβουλίου \(2019\)](#), σημείο 23.

⁹³ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, [Evaluation of the EU Strategy for the Protection and Welfare of Animals 2012-2015 \(2021\)](#), σ. 26.

⁹⁴ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, [Inception Impact Assessment on animal welfare \(2021\)](#), σ. 4.

⁹⁵ Håkansson et al., [Improvement of animal welfare by strategic analysis and logistic optimisation of animal slaughter transportation \(2016\)](#), σ. 261.

στην καλή μεταχείρισή τους⁹⁶. Το 2015, η Επιτροπή δρομολόγησε ένα πιλοτικό έργο με σκοπό την κατάρτιση και τη διάδοση οδηγών ορθών και βέλτιστων πρακτικών για τη μεταφορά των ζώων εντός της Ευρώπης και προς τρίτες χώρες για σφαγή, πάχυνση και αναπαραγωγή. Καταρτίστηκαν οδηγοί για τη μεταφορά βοοειδών, αλόγων, χοίρων, πουλερικών και προβάτων⁹⁷. Το 2022, στο πλαίσιο μελέτης της Επιτροπής σχετικά με τη μεταφορά ακατάλληλων προς μεταφορά αγελάδων γαλακτοπαραγωγής καταδείχθηκε ότι η μη κατανόηση ή η διαφορετική ερμηνεία του ορισμού της «ακαταλληλότητας» συνέβαλε στη μεταφορά ακατάλληλων να υποστούν τη μετακίνηση αγελάδων⁹⁸.

78 Πρόσκομμα στην παρακολούθηση της καλής μεταχείρισης των ζώων κατά τη μεταφορά αποτελεί η περιορισμένη πρόσβαση στα ζώα κατά τη διάρκεια του ταξιδιού⁹⁹. Το 2011, η EFSA συνέστησε την ανάπτυξη καλύτερων εργαλείων για την παρακολούθηση της κατάστασης των ζώων στο πλαίσιο μετακινήσεων μεγάλης διάρκειας, παραδείγματος χάριν:

- την ενσωμάτωση στα συστήματα πλοήγησης συστημάτων παρακολούθησης της θερμοκρασίας και προειδοποίησης, που ήδη προβλέπονταν από τον κανονισμό για την προστασία των ζώων κατά τη μεταφορά για τα οχήματα που μεταφέρουν ζώα στο πλαίσιο μετακινήσεων μεγάλης διάρκειας¹⁰⁰.
- τη θέσπιση κοινών ελάχιστων προτύπων, προκειμένου να καταστεί δυνατή η μεγαλύτερη εναρμόνιση της αξιολόγησης των παρακολουθούμενων παραμέτρων¹⁰¹.

Ωστόσο, καμία από τις εν λόγω συστάσεις της EFSA δεν αποτυπώνεται μέχρι στιγμής στην ενωσιακή νομοθεσία. Η απουσία εργαλείων παρακολούθησης μπορεί να έχει αρνητικό αντίκτυπο στη συμμόρφωση και την επιβολή, και κατά συνέπεια στην καλή μεταχείριση των ζώων¹⁰².

⁹⁶ EFSA, [Welfare of cattle during transport](#) (2022), σ. 27 και 91.

⁹⁷ Ιστότοπος του πιλοτικού έργου «[Animal Transport Guides](#)».

⁹⁸ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, [Study on economic models to prevent the transport of unfit end-of-career dairy cows](#) (2022), σ. iv.

⁹⁹ EFSA, [Welfare of cattle during transport](#) (2022), σ. 91.

¹⁰⁰ Παράρτημα Ι, κεφάλαιο VI, ενότητα 3, του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2005.

¹⁰¹ EFSA, [Scientific Opinion on Welfare of Animals during Transport](#) (2011), σ. 88.

¹⁰² Ευρωπαϊκή Επιτροπή, [Fitness check of EU animal welfare legislation](#) (2022), σ. 33.

79 Το 2022, η EFSA πρότεινε την ανάπτυξη, βάσει της τεχνητής νοημοσύνης, καμερών για την παρακολούθηση της κατάστασης των ζώων κατά τη μεταφορά, αισθητήρων για την ανίχνευση του άγχους που προκαλούν στα ζώα οι κινήσεις των οχημάτων, καθώς και ζωνών που θα φορούν τα άλογα για την καταγραφή των σχετικών με τη φυσιολογία τους δεδομένων κατά τη μεταφορά. Τα διαθέσιμα στον τομέα αυτό τεχνολογικά εργαλεία έχουν χρησιμοποιηθεί μεν στο πλαίσιο επιστημονικών μελετών αλλά όχι ακόμη στην πράξη¹⁰³.

¹⁰³ EFSA, *Welfare of cattle during transport* (2022), σ. 18-19, 91.

Προκλήσεις και ευκαιρίες

80 Η μεταφορά ζώντων ζώων μπορεί να έχει αρνητικές συνέπειες στην καλή μεταχείριση των ζώων. Η ΕΕ έχει αναλάβει πρωτοβουλίες για τη βελτίωση της μεταχείρισης των ζώων κατά τη μεταφορά, θεσπίζοντας νομοθεσία και επιβλέποντας την επιβολή της στα κράτη μέλη. Βασική κινητήρια δύναμη της μεταφοράς ζώων είναι οικονομικοί παράγοντες. Οι διαφορές στο κόστος μεταξύ κρατών μελών και η ανάγκη να αξιοποιηθούν οι οικονομίες κλίμακας έχουν ως αποτέλεσμα την εξειδίκευση στον κτηνοτροφικό τομέα και τη συγκέντρωση στον τομέα των σφαγείων, παράγοντες που ενθαρρύνουν τη μεταφορά ζώων. Οι προτιμήσεις των καταναλωτών μπορούν επίσης να επηρεάσουν την προθυμία των οικονομικών φορέων να μετακινούν ζώντα ζώα.

81 Οι αρνητικές συνέπειες της μεταφοράς στην καλή μεταχείριση των ζώων θα μπορούσαν να μετριαστούν μέσω της μείωσης του αριθμού και της διάρκειας των μετακινήσεων, και της βελτίωσης των συνθηκών μεταφοράς ζώντων ζώων. Στο πλαίσιο της παρούσας επισκόπησης, προσδιορίσαμε μια σειρά προκλήσεων και ευκαιριών για τους υπευθύνους χάραξης πολιτικής της ΕΕ και τα ενδιαφερόμενα μέρη, οι οποίες θα μπορούσαν να συνεκτιμηθούν κατά την επικείμενη αναθεώρηση της ενωσιακής νομοθεσίας στον υπό εξέταση τομέα.

82 Προσδιορισμός εναλλακτικών λύσεων αντί της μεταφοράς ζώντων ζώων. Η μεταφορά κρέατος αντί ζώντων ζώων μπορεί να είναι περισσότερο βιώσιμη από την άποψη τόσο της καλής μεταχείρισης των ζώων όσο και του αντικτύπου στο περιβάλλον και το κλίμα, ωστόσο από οικονομική άποψη ενδέχεται να μην αποτελεί πάντοτε επικερδή επιλογή. Άλλος τρόπος για τη μερική μείωση της μεταφοράς ζώων είναι η σφαγή εγγύτερα στον τόπο εκτροφής. Η εξεύρεση τρόπων προώθησης και κινητροδότησης της ανάπτυξης τοπικών σφαγείων και της χρήσης κινητών εγκαταστάσεων σφαγείων θα μπορούσε να συμβάλει στην επίτευξη του στόχου αυτού, μολονότι αυτές τείνουν να είναι λύσεις μικρής κλίμακας για την κάλυψη ειδικών αναγκών και εξειδικευμένης ζήτησης.

83 Καλύτερη πληροφόρηση των καταναλωτών ώστε να είναι σε θέση να κάνουν τεκμηριωμένες αγοραστικές επιλογές. Οι επιλογές των καταναλωτών μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην προώθηση αλλαγών. Οι καταναλωτές συνήθως προτιμούν το τοπικό κρέας και ορισμένοι είναι διατεθειμένοι να καταβάλουν υψηλότερη τιμή εφόσον διαθέτουν πληροφορίες για την καλή μεταχείριση των ζώων. Ωστόσο, η ορολογία στις ετικέτες τροφίμων και ο μεγάλος αριθμός καθεστώτων επισήμανσης στα κράτη μέλη συχνά προκαλούν σύγχυση στους καταναλωτές. Μεγαλύτερη διαφάνεια και εναρμόνιση, παραδείγματος χάριν μέσω ενός συστήματος

της ΕΕ για την επισήμανση της καλής μεταχείρισης των ζώων, θα βοηθούσε τους καταναλωτές να προβαίνουν σε τεκμηριωμένες αγοραστικές επιλογές. Μέσω των προωθητικών εκστρατειών της, η Επιτροπή βοηθά τους γεωργούς της ΕΕ και τη βιομηχανία τροφίμων να πωλούν τα γεωργικά προϊόντα τους, συμπεριλαμβανομένου του κρέατος (νωπού, διατηρημένου σε απλή ψύξη και κατεψυγμένου) και των παρασκευασμάτων κρέατος.

84 Προώθηση διαρθρωτικών αλλαγών για τη μετάβαση σε μια βιωσιμότερη αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων. Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία και η στρατηγική «Από το αγρόκτημα στο πιάτο» προάγουν τη μετάβαση σε ένα βιωσιμότερο σύστημα τροφίμων. Για τη μετάβαση αυτή απαιτούνται διαρθρωτικές αλλαγές στην αλυσίδα εφοδιασμού και στα πρότυπα κατανάλωσης τροφίμων. Καλά σχεδιασμένες φορολογικές πρωτοβουλίες θα μπορούσαν να διαδραματίσουν άμεσο ρόλο μέσω της αποστολής των σωστών μηνυμάτων για τις τιμές και της παροχής των κατάλληλων κινήτρων για βιώσιμη συμπεριφορά εκ μέρους των παραγωγών, των χρηστών και των καταναλωτών.

85 Αποτίμηση σε χρήμα της ταλαιπωρίας των ζώων και συνεκτίμησή της στο κόστος μεταφοράς και στην τιμή του κρέατος. Η ποιότητα της μεταχείρισης των ζώων δεν λαμβάνεται υπόψη στο κόστος της μεταφοράς ούτε στην τιμή του κρέατος. Η ανάπτυξη μεθοδολογίας για τη συνεκτίμηση της ταλαιπωρίας των ζώων στην τιμή θα μπορούσε να αποτελέσει ευκαιρία για τη θέσπιση συστημάτων παροχής κινήτρων, τα οποία θα ενθαρρύνουν τις εταιρείες που πραγματοποιούν τις μεταφορές να αποτρέπουν προβλήματα στην καλή μεταχείριση των ζώων, καθώς και για την ελαχιστοποίηση των οικονομικών κινήτρων για μη συμμορφούμενες με τη νομοθεσία πρακτικές.

86 Διαμόρφωση συνολικής εικόνας της μεταφοράς ζώων, παρακολούθηση των συνθηκών μεταφοράς ζώντων ζώων, και βελτιστοποίηση της υλικοτεχνικής διαχείρισης. Τα κράτη μέλη συλλέγουν πληροφορίες σχετικά με τις μετακινήσεις ζώων με σκοπό τον έλεγχο των νόσων. Η Επιτροπή δεν διαθέτει συνολικά συγκεντρωτικά δεδομένα σχετικά με τη μεταφορά ζώων. Η ύπαρξη ενός συστήματος ΤΠ σε επίπεδο ΕΕ για την παρακολούθηση όλων των μετακινήσεων, περιλαμβανομένων των εγχώριων μετακινήσεων ζώντων ζώων, θα μπορούσε να βελτιώσει την παρακολούθηση και να δώσει τη δυνατότητα στην Επιτροπή να αποκτήσει συνολικά συγκεντρωτικά δεδομένα σχετικά με τις μετακινήσεις ζώων. Η χρήση ψηφιακών εργαλείων θα μπορούσε επίσης να έχει ως αποτέλεσμα τη βελτιστοποίηση του σχεδιασμού και της υλικοτεχνικής διαχείρισης της μεταφοράς ζώων. Πρόσκομμα στην παρακολούθηση της καλής μεταχείρισης των ζώων κατά τη μεταφορά αποτελεί η περιορισμένη πρόσβαση στα ζώα κατά τη διάρκεια του

ταξιδιού. Τα διαθέσιμα στον τομέα αυτό τεχνολογικά εργαλεία έχουν χρησιμοποιηθεί μεν στο πλαίσιο επιστημονικών μελετών αλλά όχι ακόμη στην πράξη. Νέες τεχνολογίες, όπως κάμερες και αισθητήρες, θα μπορούσαν να συμβάλουν στη μέτρηση και την παρακολούθηση της κατάστασης των ζώων κατά τη μεταφορά.

Η παρούσα επισκόπηση εγκρίθηκε από το Τμήμα Ι, του οποίου προεδρεύει η Joëlle Elvinger, Μέλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου, στο Λουξεμβούργο, κατά τη συνεδρίασή του της 1ης Μαρτίου 2023.

Για το Ελεγκτικό Συνέδριο

Tony Murphy
Πρόεδρος

Παράρτημα

Παράρτημα Ι – Βασικές δημοσιεύσεις που υποβάλαμε σε επισκόπηση

Baltussen et al., Sustainable production: transporting animals or meat? (2009)

Baltussen et al., Transport of live animals versus meat (2017)

Bittlmayer, Local Characteristics of Pig Production in Germany and Bavaria (2019)

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Έκθεση σχετικά με τις επιπτώσεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2005 του Συμβουλίου για την προστασία των ζώων κατά τη μεταφορά (2011)

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Overview report on systems to prevent the transport of unfit animals in the EU (2015)

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, The future of the livestock sector (2020)

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Welfare of animals exported by road (2020)

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Welfare of animals transported by sea (2020)

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Έκθεση στην οποία αξιολογείται η υποχρεωτική αναγραφή της χώρας καταγωγής ή του τόπου προέλευσης για τα κρέατα χοιροειδών, πουλερικών, προβατοειδών και αιγοειδών (2021)

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, EU Agricultural outlook 2021-2031 (2021)

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Fitness check of EU animal welfare legislation (2022)

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Study on animal welfare labelling (2022)

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Study on CAP Measures and Instruments Promoting Animal Welfare and Reduction of Antimicrobials Use (2022)

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Study on shifting from transport of unweaned dairy calves over long distance to local rearing and fattening (2022)

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Study on economic models to prevent the transport of unfit end-of-career dairy cows (2022)

Ειδική έκθεση 31/2018 του ΕΕΣ, με τίτλο «Καλή διαβίωση των ζώων στην ΕΕ: γεφυρώνοντας το χάσμα μεταξύ φιλόδοξων στόχων και υλοποίησης στην πράξη»

- EFSA, Scientific Opinion on Welfare of Animals during Transport (2011)
- EFSA, Welfare of cattle during transport (2022)
- EFSA, Eurobarometer on food safety in the EU (2022)
- EPRS, Animal welfare on the farm – ex-post evaluation of the EU legislation: Prospects for animal welfare labelling at EU level (2021)
- EFA, A strategy to reduce and replace live animal transport (2019)
- EFA, Live animal transport (2021)
- Eurofound, Meat processing workers (2018)
- Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, Ψήφισμα σχετικά με την προστασία των ζώων κατά τη μεταφορά (2012)
- Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, Ψήφισμα σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1/2005 (2019)
- Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, Έκθεση σχετικά με τη διερεύνηση εικαζόμενων παραβάσεων και κακοδιοίκησης κατά την εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης σε σχέση με την προστασία των ζώων κατά τη μεταφορά εντός και εκτός της Ένωσης (2021)
- Håkansson et al., Improvement of animal welfare by strategic analysis and logistic optimisation of animal slaughter transportation (2016)
- Hoste, International comparison of pig production costs (2018)
- Hultgren, Avoiding live-animal transport to slaughter: mobile abattoirs (2022)
- IPOL, Patterns of livestock transport in the EU and to third countries (2021)
- Van Horne, Competitiveness of the EU poultry meat sector (2018)
- Van Wagenberg et al., Cost-benefit analysis of private certification schemes for animal welfare during long-distance transport in the EU (2015)
- Van Wagenberg, The economics of animal transport (2019)
- Van Wagenberg, Baltussen, Socio-economic reasons for long-distance cross-border transport of animals in the EU (2021)

Συντομογραφίες

ANIT: Εξεταστική επιτροπή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την προστασία των ζώων κατά τη μεταφορά

ΚΓΠ: Κοινή γεωργική πολιτική

ΜΚΟ: Μη κυβερνητική οργάνωση

EFA: Eurogroup for Animals

EFSA: Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων

EPRS: Υπηρεσία Έρευνας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

IPOLE: Γενική Διεύθυνση Εσωτερικών Πολιτικών της Ένωσης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

Γλωσσάριο

Αναπαραγωγή: Εκτροφή ζώων με σκοπό την παραγωγή απογόνων.

Μόσχος/μοσχάρι γαλακτοπαραγωγής: Αγελάδα νεαρής ηλικίας που εκτρέφεται με σκοπό την παραγωγή γάλακτος.

Παρτίδα: Ποσότητα εμπορευμάτων που καλύπτονται από ενιαίο πιστοποιητικό ή έγγραφο και μεταφέρονται από την ίδια εγκατάσταση καταγωγής στον ίδιο προορισμό με τον ίδιο τρόπο μεταφοράς.

Πάχυνση: Εκτροφή ζώων με σκοπό την παραγωγή κρέατος.

Τελική πάχυνση: Το τελευταίο στάδιο της πάχυνσης ενόψει σφαγής.

Comext: Βάση δεδομένων της Eurostat σχετικά με το ενωσιακό εμπόριο αγαθών, τόσο μεταξύ κρατών μελών της ΕΕ όσο και με τρίτες χώρες.

TRACES: Διαδικτυακή πλατφόρμα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με την υγειονομική και φυτοϋγειονομική πιστοποίηση για το εμπόριο ζώων, τροφίμων και ζωοτροφών, ζωικής και μη ζωικής προέλευσης, και φυτών, τόσο εντός της ΕΕ όσο και με τρίτες χώρες.

Κλιμάκιο του ΕΕΣ

Η παρούσα έκθεση εγκρίθηκε από το Τμήμα Ελέγχου Ι, «Βιώσιμη χρήση των φυσικών πόρων», του οποίου προεδρεύει η Joelle Elvinger, Μέλος του ΕΕΣ. Επικεφαλής του συγκεκριμένου έργου ήταν η Eva Lindström, Μέλος του ΕΕΣ, συνεπικουρούμενη από την Kristina Maksinen, προϊσταμένη του ιδιαίτερου γραφείου της, την Katharina Bryan, πρώην προϊσταμένη του ιδιαίτερου γραφείου της, τον Johan Stalhammar, σύμβουλο στο ιδιαίτερο γραφείο της, την Elena Graziuso, βοηθό σε θέματα πολιτικής, τον Andrzej Robaszewski, οικονομολόγο στο ιδιαίτερο γραφείο της, τον Emmanuel Rauch, διοικητικό στέλεχος, τη Michela Lanzutti, υπεύθυνη έργου, τον Michal Szwed και τον Zvonimir Novoselic, ελεγκτές, και τη Magdeline Owusu Agyemang, ελέγκτρια. Η Marika Meisenzahl παρείχε γραφιστική υποστήριξη. Ο Σταμάτης Καλογήρου και ο Lukasz Kolodziej παρείχαν υποστήριξη για την ανάλυση δεδομένων και τη δημιουργία πίνακα στοιχείων. Η Agata Sylwestrzak και η Laura Mcmillan παρείχαν γλωσσική υποστήριξη.

Από αριστερά: Andrzej Robaszewski, Elena Graziuso, Σταμάτης Καλογήρου, Michela Lanzutti, Johan Stalhammar, Eva Lindström, Laura McMillan, Kristina Maksinen, Zvonimir Novoselic, Magdeline Owusu Agyemang, Michal Szwed.

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2023

Η πολιτική για την περαιτέρω χρήση εγγράφων του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου (ΕΕΣ) ορίζεται στην [απόφαση αριθ. 6-2019 του ΕΕΣ](#) για την πολιτική ανοικτών δεδομένων και την περαιτέρω χρήση εγγράφων.

Με εξαίρεση τις περιπτώσεις όπου ορίζεται διαφορετικά (π.χ. σε χωριστές ανακοινώσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας), το περιεχόμενο του ΕΕΣ που ανήκει στην ΕΕ παραχωρείται βάσει της άδειας [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)](#). Ισχύει, επομένως, ως γενικός κανόνας ότι η περαιτέρω χρήση επιτρέπεται υπό τον όρο ότι αναφέρεται η πηγή και επισημαίνονται οι αλλαγές. Κατά την περαιτέρω χρήση απαγορεύεται η διαστρέβλωση του αρχικού νοήματος ή μηνύματος των εγγράφων. Το ΕΕΣ δεν φέρει ευθύνη για οποιαδήποτε συνέπεια προερχόμενη από την περαιτέρω χρήση εγγράφων.

Εάν συγκεκριμένο περιεχόμενο αναφέρεται σε ταυτοποιήσιμα φυσικά πρόσωπα, π.χ. φωτογραφίες υπαλλήλων του ΕΕΣ, ή περιλαμβάνει έργα τρίτων, απαιτείται πρόσθετη έγκριση.

Όταν παραχωρείται η έγκριση, αυτή ακυρώνει και αντικαθιστά την ανωτέρω γενική έγκριση και αναφέρει σαφώς τυχόν περιορισμούς στη χρήση.

Για τη χρήση ή την αναπαραγωγή περιεχομένου που δεν ανήκει στην ΕΕ, μπορεί να χρειάζεται να ζητήσετε άδεια απευθείας από τους κατόχους των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας:

- Γραφήματα – Εικονίδια: όλα τα γραφήματα σχεδιάστηκαν με τη χρήση πόρων της [Flaticon.com](#). © Freepik Company S.L. Με την επιφύλαξη παντός δικαιώματος.

Το λογισμικό ή τα έγγραφα που καλύπτονται από δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας, όπως τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, τα εμπορικά σήματα, τα καταχωρισμένα σχέδια, οι λογότυποι και οι επωνυμίες/ονομασίες, εξαιρούνται από την πολιτική του ΕΕΣ για την περαιτέρω χρήση.

Το σύνολο των ιστότοπων των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης εντός του ονόματος χώρου «europa.eu» παρέχει συνδέσμους προς ιστότοπους τρίτων. Δεδομένου ότι το ΕΕΣ δεν έχει έλεγχο επ' αυτών, σας συνιστούμε να εξετάζετε τις πολιτικές τους για την προστασία του ιδιωτικού απορρήτου και της πνευματικής ιδιοκτησίας.

Χρήση του λογότυπου του ΕΕΣ

Δεν επιτρέπεται η χρήση του λογότυπου του ΕΕΣ χωρίς την προηγούμενη σύμφωνη γνώμη του.

PDF	QJ-07-23-137-EL-N	ISBN 978-92-847-9866-7	doi :10.2865/045131
-----	-------------------	------------------------	---------------------

Στην επισκόπησή μας περιγράφονται οι κύριοι παράγοντες που επηρεάζουν τη μεταφορά ζώων, και παρουσιάζονται οι τάσεις στον τομέα της μεταφοράς ζώων. Κάθε χρόνο, δισεκατομμύρια ζώνα ζώα μεταφέρονται οδικώς, διά θαλάσσης, σιδηροδρομικώς και αεροπορικώς, τόσο εντός όσο και από και προς την ΕΕ, για διάφορους λόγους, όπως η αναπαραγωγή, η πάχυνση ή η σφαγή. Η ΕΕ έχει θεσπίσει νομοθεσία σχετικά με την προστασία των ζώων κατά τη μεταφορά, όμως η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και ακαδημαϊκές μελέτες έχουν εντοπίσει αδυναμίες στον τομέα αυτό. Οι προκλήσεις και οι ευκαιρίες που επιφυλάσσει το μέλλον συνίστανται στον προσδιορισμό εναλλακτικών λύσεων αντί της μεταφοράς ζώων ζώων, την παροχή καλύτερης πληροφόρησης στους καταναλωτές, την προώθηση διαρθρωτικών αλλαγών με στόχο μια βιωσιμότερη αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων, την αποτίμηση σε χρήμα της ταλαιπωρίας των ζώων και τη συνεκτίμησή της στο κόστος μεταφοράς και στην τιμή του κρέατος, και την προώθηση της χρήσης νέων τεχνολογιών.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ

Τηλ. +352 4398-1

Πληροφορίες: eca.europa.eu/el/Pages/ContactForm.aspx
Ιστότοπος: eca.europa.eu
Twitter: @EUAuditors

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ